

کتاب حقوق

۱۳۷۴-۱۳۸۴

نشر پیش از ۲۲۰۰ عنوان کتاب حقوق و قوانین؛
چاپ های اول و تجدیدی در طول یک دهه در ایران قابل توجه است.
گزارش آماری ما را در این زمینه می خوانید.

۲ وضعیت تألیف و ترجمه

در این زمینه در صفحه نظره آرا و دیدگاه های زیر را می خوانید:

- ✦ دکتر میرمحمدصادقی و کتاب های جزا
- ✦ دکتر سیدحسین صفایی حقوق خصوصی، حقوق تطبیقی
- ✦ دکتر حسن مرادی و کتاب های حقوق بین الملل

۷ کتاب برتر حقوق بشر در اسلام

۳ آشنایی با یک جشنواره بین المللی

دکتر محمدرضا ضیایی بیگدلی، استاد حقوق بین الملل:

به کتاب های حقوق بین الملل نیاز داریم

محمدرضا ضیایی بیگدلی دکتری حقوق بین الملل دارد او اکنون سی و پنج سال است که در دانشگاههای کشور، به تدریس مشغول است و در کنار این موضوع، دکتری بیگدلی پنج عنوان کتاب نیز منتشر کرده است. کتاب «حقوق بین الملل عمومی» یکی از کتاب های درسی دانشگاهها است و اکنون به چاپ بیست و یکم رسیده است. ضیایی بیگدلی بعد از اتمام دوره لیسانس در دانشگاه تهران به فرانسه رفت و در دانشگاه مون پیه فرانسه، فوق لیسانس و دکتری حقوق بین الملل را اخذ کرد. در سال ۴۹ به همراه پدرش فعالیت خود را در مدرسه عالی علوم قضایی و اداری آغاز کرد که امروزه در قالب «مجمع آموزش عالی قم» به کار خود ادامه می دهد. بعد از انقلاب و از بدو تاسیس دانشگاه علامه طباطبائی در این دانشگاه حضور داشته و از استادیاری تا استادی را در آن پیروده است. او اکنون استاد پایه ۶۵ دانشگاه است.

در صفحات دیگر

۱۲ پژوهشکده فقه و حقوق قم

۱۵ مؤسسه حقوق تطبیقی

۴ مرکز مطالعات عالی بین المللی

۵ کتابخانه های حقوق و علوم سیاسی

۱۱ دانشگاه تهران

۱۲ حقوق بین الملل در گفت و گو با دکتر امیر حسین رنجبریان

۱۴ حقوق ارتباطات

۱۰ مرکز تحقیقات، مطالعات و سنجش
برنامه های صدا و سیما

با دکتر ابوالقاسم کرجی

۶ جنبه فقهی موضوع

مقدمه بر تاریخ علم

انتشار علمی و فرهنگی

مقدمه بر تاریخ علم

چوچ سیران
مترجم: غلامحسین صدری افشار
قیمت دوره ۲ جلدی همراه CD
۴۰۰۰۰ تومان

مرکز توزیع انتشاراتی
شرکت بازرگانی کتاب گسترش قم - تهران
تهران - خیابان ولیعصر - پلاک ۱۱۱ - تلفن: ۰۲۱-۸۳۷۷۲۱

http://www.ketabshah.com - email: info@ketabshah.com

از غیره های این نشر گسترش انتشارات علمی، تهران، دیدن فرمایند: سالان ۱۰-۱۰۰ سالان ۲۸ ویژه کوه کمان و نوجوانان - سالان ۲۹ ویژه نشر بین الملل

سال ۷۸ عناوین کتاب‌ها به ۲۰۶ می‌رسد؛ ۱۸۷ عنوان تالیف و ۱۹ عنوان ترجمه در این سال نشر کتاب‌ها بی‌در قلمب مجموعه سوالات و آزمون‌های حقوقی رشد و پویایی یافته است و کتاب‌های حقوقی چواجرم‌شناسی بیشتر به چشم می‌خورد. فرهنگ حقوقی در حوزه‌های چون بین المللی، آب و برق و دادسی نیز دیده می‌شود. نشر کتاب ژورنالی‌گری حقوق از استاد دکتر محمدجعفر جعفری لنگرودی رومی توان مهم ارزیابی کرد.

۱۳۷۹

رشد کمی کتاب در سال ۱۳۷۹ نسبت به ۷۸ تنها ۸ عنوان

۱۳۷۷

در این سال نیز ۵۰ عنوان کتاب نسبت به عناوین سال قبل افزوده شد. تعداد کتاب‌های چاپ اول به ۱۹۹ عنوان رسید. از این تعداد ۲۱ عنوان ترجمه و ۱۷۸ عنوان تالیف بود و همچنان عمده کتاب‌های حقوقی در ایران در حوزه تالیف است. ناشران میزان، دادگستر و گنج دانش به همراه انتشارات سمت و شرکت سهامی انتشار در این سال فعال‌تر از قبلی و اثر محقق‌دانی چون کاتوزیان، عرفانی و کولایعی دیده می‌شود. کمترین شمارگان کتاب ۱۰۰۰ نسخه و بیشترین شمارگان ۲۵ هزار نسخه است.

۱۳۷۸

سال ۷۸ عناوین کتاب‌ها به ۲۰۶ می‌رسد؛ ۱۸۷ عنوان تالیف و ۱۹ عنوان ترجمه در این سال نشر کتاب‌ها بی‌در قلمب مجموعه سوالات و آزمون‌های حقوقی رشد و پویایی یافته است و کتاب‌های حقوقی چواجرم‌شناسی بیشتر به چشم می‌خورد. فرهنگ حقوقی در حوزه‌های چون بین المللی، آب و برق و دادسی نیز دیده می‌شود. نشر کتاب ژورنالی‌گری حقوق از استاد دکتر محمدجعفر جعفری لنگرودی رومی توان مهم ارزیابی کرد.

۱۳۷۹

رشد کمی کتاب در سال ۱۳۷۹ نسبت به ۷۸ تنها ۸ عنوان

آثار انتشار یافته در این سال به ۱۷۸ عنوان می‌رسد که از این تعداد ۱۱۱ عنوان در حوزه تالیف و ۷ عنوان در زمینه ترجمه است. ناشران فعال را می‌توان گنج دانش و دادگستر دانست و پوشش‌گران‌ترین کتاب‌های حقوقی صادرات و واردات در «۱۰ هزار نسخه است»

۱۳۷۶

رشد کتاب‌های حقوقی در این سال محسوس است و بالغ بر ۱۲۳ عنوان شده است که از این تعداد ۱۲ عنوان در حوزه ترجمه و ۱۱۹ عنوان در حوزه تالیف منتشر شده است. ناشرانی چون دادگستر، گنج دانش به همراه نشر دولتی وزارت امور خارجه بیشترین آثار را منتشر کرده‌اند. آثار شخصیت‌های حقوقی چون دکتر ناصر کاتوزیان و دکتر محمد آشوری، به چشم می‌خورد و پرشمارگان‌ترین کتاب حقوقی در این سال «حقوق تطبیقی اثر محمدرضا یارگانی است که به وسیله نشر دانشگاه آزاد اسلامی در ده هزار نسخه روانه بازار شد.

نشر کتاب‌های حقوقی و قوانین در ایران به سال‌های دوران مشروطیت بازمی‌گردد و از آن زمان تاکنون انتشار کتاب‌های حقوقی رونق صدومندی داشته است. قبل از انقلاب کتاب‌های حقوقی اندک بود. در سال‌های پس از انقلاب اسلامی به دلیل توسعه دانشگاهها، افزایش سریع دانشجویمان علم حقوق و قضایات و ارتقای سطح فرهنگ و نیازمندی عموم به دانش حقوقی و قانونگرای این روند نشر کتاب‌های حقوقی بسیار صمودی بوده است. کارنامه یک دهه نشر حقوق یعنی از ابتدای سال ۱۳۷۲ تا سال ۱۳۸۲ در ایران مؤید این نکات است. نشر بیش از ۲۲۰۰ عنوان کتاب حقوق و قوانین؛ چاپ‌های اول و تجدیدی در طول یک دهه در ایران قابل توجه است. آنچه در وی می‌آید به ترتیب سال کتاب‌های حقوق و قوانین را در جدول برارد.

۱۳۷۴

در سال ۱۳۷۴ تعداد عناوین کتاب‌های حقوقی به ۸۰ عنوان می‌رسد که ۸ عنوان کتاب آن در حوزه ترجمه و ۷۲ عنوان آن تالیفی هستند. ناشران فعال در این سال میزان و گنج دانش در بخش خصوصی و انتشارات وزارت امور خارجه است. بالاترین شمارگان کتاب در حوزه حقوق بارگانی با ۲۵ هزار شمارگان است و ابیاد دانش‌های توصیفی سیستم مباحثگ شده و کدگذاری کالاه نام دارد. این کتاب به وسیله شورای گمرکات پروکسل تدوین و گمرک جمهوری اسلامی ایران آن را ترجمه کرده است.

۱۳۷۵

آثار انتشار یافته در این سال به ۱۷۸ عنوان می‌رسد که از این تعداد ۱۱۱ عنوان در حوزه تالیف و ۷ عنوان در زمینه ترجمه است. ناشران فعال را می‌توان گنج دانش و دادگستر دانست و پوشش‌گران‌ترین کتاب‌های قوانین صادرات و واردات در «۱۰ هزار نسخه است»

کارنامه یک دهه نشر

حقوق و قوانین؛ ۱۳۷۴ تا ۱۳۸۴

بوده است و مجموعه این عناوین ۲۱۲ است. در حوزه تالیف ۱۷۹ و در حوزه ترجمه ۲۵ عنوان کتاب دیده می‌شود. رشد کتاب‌های قوانین رانست به کتاب‌های حقوقی در مقایسه با سال‌های ۱۳۷۲ و ۱۳۷۸ می‌توان ملاحظه کرد. کتاب‌هایی نیز به زبان لاتین منتشر شده است. تالوین مجموعه وظایف و اختیارات وزارتخانه‌ها در این سال به وسیله معاونت پژوهشی و نتایج قوانین نهاد ریاست جمهوری صورت گرفت و روانه بازار شد. شمارگان کتاب‌ها در این سال بین ۵۰۰۰ تا ۵۰۰۰۰ نسخه در نوسان بوده و اگ بالاتر از ۵۰۰۰ نسخه به چشم می‌خورد. ناشر آن دولتی است.

۱۳۸۰

در سال ۱۳۸۰ عناوین کتاب‌ها به ۲۵۸ رسید، کتاب‌های ترجمه ای ۲۰ عنوان و تالیفی ۲۳۸ عنوان. انتشارات سمت، فردوسی، میزان، امیرکبیر و گنج دانش بیشتر این کتاب‌ها را منتشر کردند. کمترین شمارگان کتاب در این سال ۲۰۰ نسخه و بیشترین آن ۱۲ هزار نسخه بود. در این سال آثار مولفینی چون محمد آشوری، ناصر کاتوزیان، بهمن کشاورز، محمود عرفانی، حسین میرمحمدصادقی، ایرج گلدرزبان، حسین مهرپور و نورمحمد حسینی دیده می‌شود.

۱۳۸۱

کتاب‌های سال ۱۳۸۱ هجش بالایی نموده است. در این سال ۲۳۲ عنوان کتاب تالیفی و ۱۶ عنوان ترجمه‌ای منتشر شد که در مجموع ۲۳۹ عنوان کتاب بود. نشر خط سوم، مرکز اسناد انقلاب اسلامی، قانون، موج، طرح نوبه همراه انتشارات دولتی چون فرهنگ ارشاد و امور خارجه فعال‌ترین بوده‌اند. شمارگان عمده این کتاب‌ها در سال بین ۲ تا ۳ هزار نسخه در نوسان بوده است.

۱۳۸۲

کتاب‌های حقوق و قوانین نوبت اول چاپ در سال ۸۲ بالغ بر ۳۶۰ عنوان شد. در حوزه تالیف ۳۲۹ و در حوزه ترجمه ۳۳ عنوان امام‌علی سال قبل شمارگان کتاب‌ها بطور عمده بین ۲ تا ۳ هزار نسخه بوده است. ناشران فعال در این سال را می‌توان میزان، سنخش اول، کشاورز، گنج دانش، بهنامی و فردوسی نامید.

۱۳۸۳

کتاب‌های سال ۱۳۸۳ تا روزهای پایانی ۳۰۱ عنوان کتاب (۲۷۴ عنوان تالیفی و ۲۷ عنوان ترجمه‌ای) بوده است. گنج دانش و میزان به همراه سمت، قائم، امیرکبیر، قوه قضاییه و دوران ناشران فعال در این سال بودند. کتاب‌های حقوقی به زبان ساده زیر نظر قوه قضائیه در قطع پالتویی در این سال منتشر شد. شمارگان این کتاب‌ها ۱۵ هزار نسخه بود و کمترین شمارگان مربوط به کتاب «حقوق بین الملل دریاهای» بود که در ۵۰۰۰ نسخه روانه بازار شد. در مجموع می‌توان رشد کمی کتاب‌های حقوقی و قوانین در ایران را مثبت ارزیابی کرد.

۱۳۸۴

از ۱۲ فروردین تا ۱۸ اردیبهشت سال جاری ۹۹ عنوان کتاب در زمینه حقوق منتشر شده و از این تعداد ۱۷ عنوان تالیف و ۲ ترجمه است. از ۹۹ عنوان ۲۲ عنوان قطع وزیری و ۷ عنوان قطع رقیعی دارند. پرشمارگان‌ترین کتاب در ۳۰۰۰ نسخه و کم‌شمارگان‌ترین کتاب در ۵۰۰ نسخه و مجموع شمارگان این ۹۹ عنوان ۲۷۶۰۰ نسخه است.

بیشترین صفحه کتاب متعلق به کتاب فرهنگ حقوق انگلیسی، فارسی است که ۶۵۲ صفحه دارد. و کم‌ترین آن کتاب مجموعه قوانین و مقررات حقوق بین الملل خصوصی است که ۲۰ صفحه است. بالاترین قیمت کتاب فرهنگ حقوق انگلیسی-فارسی ۷۹۰۰۰ ریال و پایین‌ترین قیمت ۲۰۰۰ ریال است. تعداد صفحات رومی توان تعیین کننده قیمت کتاب در این حوزه دانست.

نشر کتاب‌های حقوق در سال ۱۳۸۲ با شتاب فوق‌العاده‌ای مواجه بوده است. اولین کتاب‌های حقوقی که در سال جاری یک روز به بازار نشر آمدند را می‌توان کودک‌آزاری در ایران نامید. این کتاب که در زیر مجموعه حقوق خانواده و پایه نظری حقوق مدنی قرار می‌گیرد اثر سعید مدنی است و این کتاب را نشر کانون در ۲۰۰۰ صفحه منتشر نموده است و در روز ۱۲ فروردین راهی بازار شده است.

کتاب حقوق از مجموعه آزمون‌های اختصاصی همراه پاسخ‌های تشریحی حقوق اساسی و حقوق جزای عمومی دیگر کتابی است که در این روز توسط نشر پیرون منتشر شد. مؤلف این کتاب محمدبخش کشانی نام دارد. کتاب دیگر که در ۱۷ فروردین راه‌راهی بازار شده است. ماحذشناسی امنیت نام دارد و پژوهشگاه مطالعات راهبردی آن را در ۳۰۰۰ نسخه منتشر کرده است. کتاب‌های دیگری از حقوق که در فروردین ماه از زیر چاپ خارج و راه بازار را گرفتند مجموعه قوانین و مقررات حقوق بین المللی، از بهنشد ارفع یاسا است که انتشارات مهتاب آن را منتشر نموده است. از همین مؤلف نشر میزان در ۳۰ فروردین کتابی به نام «اختلاف در صلاحیت محاکم و نحوه حل آن» منتشر نموده است. کتاب پایه‌های تفهیم بانگهای اقتصادی به قانون مجازات اسلامی نوشته احمد حاجبی ده‌آبادی توسط پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه منتشر شده است.

انتشارات امیرکبیر مجموعه پنج جلدی به نام «تهدید به نفع شخص ثالث در حقوق فرانسه» انگلیسی، ایران و ققه امامیه را عرضه کرده است. نویسنده این اثر فهقی حقوقی محمود صادقی است و هر جلد در ۲۲۰۰ نسخه منتشر شده است.

کتاب «حقوق بشر صلح و امنیت ملی» تالیف امیر اسعد و کیل نیز به وسیله نشر مجد روانه بازار شده است. اما شمارگان این کتاب ۱۰۰۰ نسخه است. نشر میزان دو کتاب دیگر را نیز روانه بازار نموده است. کتاب اجرای احکام کیفری تالیف اصغر احمدی بوحد و کتاب «حقوق تعاون و حقوق تجارت» مشتمل بر مطالب مهم اثر حسن حسینی در دو حوزه جزایی و مدنی در شمارگان ۲۰۰۰ نسخه است.

فرهنگ‌نویسی حقوقی در سال جاری نیز جایگاه خود را حفظ نموده است. در آخرین روز از اول ماه سال جاری کتاب فرهنگ حقوق انگلیسی-فارسی نوشته سلسلی بزیل گروز و با ترجمه فدیور گلکارزبان، ناصر جوادی خرمی، هادی میرواحدی، محمد حدادی و با ویراستاری مصممه طوقی‌پور توسط انتشارات دانشیار در ۲۲۰۰ نسخه و ۶۵۲ صفحه روانه بازار توزیع شده است.

انتشارات امید فردا کتاب قضایات زن در قطع آبیاری ۲۰۰۰ با چند مقاله دیگر نوشته نعمت‌الله صالحی نجف‌آبادی را در ۲۰۰۰ نسخه منتشر کرده است.

سپهرادپیش کتاب شیوه‌های شکایت و دفاع به زبان ساده نوشته معجد صادقی را نشر نموده است.

مجمع علمی و فرهنگی مجد کتاب‌های دیگری از امیر اسعد و کیل به نام‌های «احمایت از حقوق مالکیت فکری در سازمان جهانی تجارت و حقوق ایراد» نسل سوم حقوق بشر یا حقوق همبستگی را روانه بازار نموده است. مجموعه مقالات کنفره بررسی مسائل اساسی حقوق بشر در جهان امروز نیز با عنوان «حقوق بشر در جهان امروز» از سوی زیرجمله این کنفره انتشار یافته است.

در مجموع تنوع و تکثر موضوعی اهم از حقوق بین المللی جزا و جرم‌شناسی، مدنی، بشری و مالکیت فکری را می‌توان در تازه‌های نشر سال ۱۳۸۲ مشاهده کرد.

برگزاری نخستین جشنواره بین‌المللی انتخاب کتاب برتر «حقوق بشر در اسلام» با پذیرشماه سال آغاز فعالیت دانشگاه مفید در اردیبهشت ماه ۱۳۸۲ هجرومان شد. این دانشگاه پیش از این نیز در اردیبهشت ماه ۱۳۸۰ جشنواره «حقوق بشر و گفت وگویی مدنّت‌ها و انتخاب کتاب برتر ایمانی نظری حقوق بشر» را در اردیبهشت ماه ۱۳۸۲ با هدف ارج نهادن، قدرانی و تشویق نویسندگان و پژوهشگرانی که با تألیف کتاب در معرفی و تبیین دیدگاههای اسلام در حوزه حقوق بشر تلاش کرده‌اند، برگزار کرده بود.

دکتر شکیبا، دبیر جشنوارهٔ کتاب برتر حقوق بشر در اسلام با اشاره به فرهنگی و علمی بودن این فعالیت، در بیان اهداف دیرخانه نخت مسوولیت خود می‌گوید، ما به طور مشخص در این کار صرفاً علمی و فرهنگی اهدافی این چنین را تعقیب و پیگیری می‌کنیم؛ ازبسی تحقیقات انجام یافته در حوزه اسلام و حقوق بشر، گسترش زمینه‌های پژوهش تطبیقی در مقوله حقوق بشر و اسلام، شناسایی معرفی پژوهشگران و پوهش‌های انجام یافته در زمینه اسلام و حقوق بشر، تشکیل بانک اطلاعات در خصوص پژوهش‌های اسلامی حقوق بشر، قدرانی از نویسندگان و پژوهشگرانی که در دهه ملل متحد برای آموزش حقوق بشر (۲۰۰۰ تا ۱۹۹۵ میلادی) با استفاده از کتاب، برای نشر دیدگاههای متعالی اسلام در زمینه حقوق بشر و نهایتاً در جهت ارتقای سطح دانش و فرهنگ عمومی کشور در زمینه اسلام و حقوق بشر تلاش کرده‌اند.

دکتر شکبیا در تبیین جایگاه حقوق بشر و وضعیت گزارش‌های مرتبط با آن در جهان اسلام معتقد است: تقریباً همه الدین‌مسلمان مسلمان به این نکته به وضوح واقفند که موضوع حقوق بشر یکی از مهم‌ترین چالش‌های پیش روی فرهنگ حیاتبخش اسلام است و ما پس از پایان بررسی‌های انجام یافته در زمینه کتاب‌های نگاشته شده در موضوع حقوق بشر و اسلام باید به این نکته بیشتر آگاه‌شده تاکنید کنیم که جهان اسلام همچنان نشئه مدام، تواتر آداب‌مسلمان مسلمان در معرفی و تبیین مبانی و اصول حقوق بشر در اسلام است. وی اضافه می‌کند: ما امید زیادی داریم با برگزاری جشنواره انتخاب کتاب برتر زمینه‌ای باشد تا گاه‌های مفیدتری در این موضوع برداشته شود.

به طور مشخص می‌توان گفت: دیرخانه «انتخاب کتاب برتر حقوق بشر در اسلام» به طور رسمی کار خود را از مهرماه ۱۳۸۲ آغاز کرد. نخستین اقدام این دیرخانه پس از انتصاب دبیر ومیران کهنه‌ها، تدوین آیین نامه انتخاب کتاب برتر بود. مطابق آیین نامه مصوب، کتاب‌هایی امکان شرکت در جشنواره را می‌یافتند که در آنها از حقوق بشر در اسلام بحث شده یا یکی از محورهای حقوق بشر از منظر اسلام مورد بررسی قرار گرفته باشد. علاوه بر رویکرد تطبیقی فوق، کتاب می‌بایست واجد ویژگی‌های زیر باشد:

- تازوبری و ابتکار در عنوان و محتوا و ارائه بینش اسلامی، - استقام، استواری و تقام منطقی.

پس از تصویب آیین نامه فراخوان کتاب از نویسندگان محققان، صاحب نظران، دانشران و موسسات علمی و پژوهشی داخلی و خارجی انجام شد تا آخرین ماه کتاب‌های خود را که برای نخستین بار طی سال ۱۳۸۲-۱۳۷۱ خورشیدی یا در سال‌های ۲۰۰۳ تا ۱۹۹۴ میلادی به یکی از زبان‌های فارسی، عربی و انگلیسی به چاپ رسانده‌اند به دبیرخانه معرفی یا ارسال کنند. براساس گزارش‌ش که دبیرخانه کتاب برگریده حقوق بشر منتشر کرد، در مجموع ۱۳۲ کتاب به زبان عربی، ۶۰ کتاب به زبان فارسی و ۵۰ عنوان کتاب به زبان انگلیسی شناسایی شد که تمام با بخش منتهاهی از مطالب آنها در موضوع «حقوق بشر در اسلام» بوده است. از لحاظ جغرافیایی این کتاب‌ها، علاوه بر ایران، از کشورهای ایالات متحده، آمریکا، انگلستان، فرانسه، لبنان، مصر، امارات متحده عربی، عربستان سعودی، نیجریه، پاکستان، تروژ و بلژیک به دبیرخانه ارسال شده بود.

از ۱۳۳ کتاب عربی مورد بررسی، ۲۲ کتاب و از میان ۶۰ کتاب مورد ارزیابی فارسی ۱۳ عنوان و از بررسی ۵۰ عنوان کتاب انگلیسی نیز ۵ کتاب به مرحله دوم داوری راه یافت. تحلیل منطقی و ریاضی مرحله اول داوری نشان می‌دهد که در بخش عربی ۲۵ درصد، در قسمت کتاب‌های فارسی حدود ۱۲ درصد و از بین کتاب‌های انگلیسی تنها ۱۰ درصد به مرحله دوم راه

آشنایی با یک جشنواره بین‌المللی

کتاب برتر حقوق بشر در اسلام

ابرحسین شرافت

یافته‌اند.

به اذعان مسؤلان این جشنواره، مجموع امتیازات در نظر گرفته شده برای هر کتاب جهت انتخاب، ۱۰۰ امتیاز بوده است و چنانچه کتابی حائز امتیاز ۹۰ به بالا می‌گردد، در رتبه اول و امتیاز بین ۸۰-۹۰ رتبه دوم و امتیاز بین ۷۵-۸۰ کتاب را در رتبه سوم قرار می‌داد و کتاب در امتیاز بین ۷۵-۸۰ در دسته کتاب‌های قابل تشویق منظور می‌شد. کتاب‌های قابل تشویق توسط ۱۵ تن از اساتید حوزه و دانشگاه و صاحب نظر، موسوم صورت گرفت. این اساتید از میان محققان حوزه علمیه قم و از دانشگاه‌های تهران، شهید بهشتی، مفید، قاهره، دمشق، امارات و جده انتخاب شدند. در اولین دوره انتخاب کتاب برتر حقوق بشر در اسلام سه اثر شایسته تشویق شناخته شد که عبارتند از کتاب فارسی «احکام مرتد از دیدگاه اسلام و حقوق بشر» نوشته حجت الاسلام سیف الله صرامی، کتاب عربی «حقوق الانسان فی الاسلام» تألیف دکتر محمد الزحیلی و کتاب انگلیسی نظام بین المللی حقوق بشر و حقوق اسلامی، نگارش دکتر ماشودا، یادربن.
نکاهی اجمالی به سه کتاب برتر

احکام مرتد از دیدگاه اسلام و حقوق بشر؛ پرسش اصلی تحقیقی در این کتاب این است که آیا در اسلام برای مرتد اسامی است که با عقیده و بیان ناسازگار باشد؟ آزادی عقیده و تغییر آن یکی از محورهای اساسی حقوق بشر به قرات غالب آن در جهان معاصر است که ضرورت و الگوبه پرداختن به این موضوع را واضح می‌کند. فصل اول کتاب به مبانی حقوق بشر در آزادی عقیده و بیان در جهان معاصر و دیدگاه اسلام درباره آن می‌پردازد. در این بخش ضمن ارائه برخی دیدگاههای عمده، نهایتاً این نتیجه حاصل می‌شود که اسلام با چارچوب و اصولی معینی که عبارتند از: نعی اراده در دین، بحث و مناظره منطقی، توجه به عقین و تحقیق و دفاع از توحید و نفی شرک و کفر، طرفدار آزادی عقیده است. فصل سوم، به ارائه دو سمر تاریخ می‌پردازد و نتیجه می‌گیرد که اولاً بر ضرورت مجازاتی یا صرف تغییر عقیده و بدون ملاحظه سایر ضرایب، در عهد نبوی(ص) تأیید نشده است و دوم آنکه در جنگ‌های مشهور «رده در

عهد خلیفه اول نیز عوارین دیگری همچون ادعای نبوت و منع زکات مطرح بوده، بلکه غلبه داشته است و مانع از آن می‌شود که بتوان اثبات کرد بر ضروردها صرفاً برای تغییر عقیده بوده است.

فصل سوم به آرای فقهای مذاهب درباره احکام مرتد پرداخته است و در فصل چهارم ارتداد درافاده فقه مورد بررسی قرار گرفته است. فصل پنجم نیز که آخرین بخش کتاب است، به اصول برخورد با کفار اختصاص دارد و در نهایت سعی شده نشان داده شود که آزادی عقیده در اسلام، نظام هماهنگی را به نمایش می‌گذارد که در آن احکام مرتد و آزادی عقیده می‌توانند همنشین باشند.

حقوق بشر در اسلام

کتاب حقوق بشر در اسلام به بررسی و تحلیل حقوق بشر از دیدگاه اسلام شامل حقوق بنیادین مربوط به حیات، برابری، آزادی و دین‌گرایی و در برگیرنده حقوق سیاسی رایج به آزادی بیان و عقیده، تعیین سرنوشت، مشورت، حقوق خانواده، حقوق زن، حقوق کودک، حقوق بزرگسال، حق تعلیم و تربیت، حق کار و دامن اجتماعی، حق مالکیت، حق شهروندی، حق جابه‌جایی و مسافرت، حق پناه جویی و حق دادخواهی قضایی می‌پردازد. این حقوق همچنین، حقوق بشری است که در جامعه جهانی از طریق موافقت‌نامه‌ها و عهود بین‌المللی مورد شناسایی قرار گرفته است.

نویسنده کتاب در ادامه آورده است، این حقوق از جانب

خداوند آفریدگار حکم و شایسته پرسش است و پابندی به آن، عبادت و قرب و به عبادت است و نه صرفاً مشی شعار فریبده و مناهای اوزان، به علاوه، حقوق بشر در اسلام با اخلاق یک و ارزش‌های والا پیوند دارد و از فراگیری، جامعیت و جهانشمولی بهره‌مند است.

نظام بین المللی حقوق بشر و حقوق اسلامی

نویسنده انگلیسی و استاد حقوق دانشگاه وست آ، انگلند، برپرسنود، در این کتاب به بررسی این مساله مهم می‌پردازد که آیا نظام بین المللی حقوق بشر با حقوق اسلامی سازگار هست یا خیر؟ پرسش کتاب این است که آیا دولت‌های اسلامی می‌توانند در عین پابندی به احکام اسلامی از نظام بین المللی حقوق بشر تبعیت کنند. در این کتاب نظرات سنتی در خصوص این موضوع از هر دو چشم انداز حقوق اسلامی و حقوق بشر بین المللی مورد بررسی قرار گرفته است. موفق، حقوق بشر

بین المللی را درگیر گفت وگویی نظری با حقوق اسلامی می‌کند و راه را برای ارزیابی خط حسی حقوق بشری دولت‌های مدرن اسلامی هموار می‌سازد. مدعای کتاب این است که با وجود تفاوت‌هایی به لحاظ دانه و تفهیر و شیول میان این دو یکپاره حقوقی، ناسازگاری بنیادی میان آن دو وجود ندارد. دکتر بادین معتقد است: «اگر مفهوم حقوق بشره جای آنکه به عنوان مفهومی بیگانه بر حقوق اسلامی تحمیل شود، به صورت اجباری از دل معالیم و مقوله‌های حقوق اسلامی استخراج شود، تفاوت میان این دو نظام حقوقی، بهتر قابل بررسی خواهد بود. در این کتاب هر یک از موارد بنیاق بین المللی، حقوق مدنی و سیاسی و میناق بین المللی حقوق اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی و نیز موارد کنوانسیون رفع هر گونه تبعیض علیه زنان در بر حقوق اسلامی تحلیل شده است.

کتاب با این نتیجه ختم می‌شود که هماهنگ ساختن تفاوت‌های نظام بین المللی حقوق بشر و حقوق اسلامی به ترتیب از طریق اتخاذ نظریه «حاشیه ارزیابی» توسط ارکان ناظر بر معاهدات بین المللی حقوق بشر و به کار بستن آموزه‌های «مقاصد الشریعه» و «صلحت» توسط دولت‌های اسلامی در تفسیر و اجراء ای حقوق اسلامی امکان‌پذیر است. دکتر بادین یادآور می‌شود که حقوق اسلامی می‌تواند ابزار مهمی برای تعیین و اجرای نظام حقوق بشر در جهان اسلام باشد و کتاب خود را با توصیه‌هایی در این خصوص به پایان می‌برد.

این کتاب تصویر روشنی از تحقق حقوق بشر بین المللی در چارچوب اجراء حقوق اسلامی عرضه می‌نارد.

نکته پایانی

جشنواره بین المللی انتخاب کتاب برتر حقوق بشر در اسلام توسط دانشگاه مفید و با همکاری وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی (معاونت فرهنگی) و بویژه توجه خاصی احمد مسجدجامعی وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی در قم برگزار شد.

در دنیای امروز حقوق تطبیقی یک نوع روش مطالعه است که به نوبه خود دارای ارابه‌ای مسائل جدید در حوزه روش‌شناسی است. مسائلی که نیازمند بررسی و مطالعه عمیق است در جوامع ابتدایی،عالمیت‌های اقتصادی، سیاسی و اجتماعی کلاسیک محدود به قیام، خانواده و یا دهکده بود که به گونه‌ای تقریباً انحصاری کلیه زمینه‌های فعالیت انسان را در بر می‌گرفت. در دنیای معاصر اشخاص و موسساتی که به کشورهای مختلف نقل مکان کرده‌اند، بر طرز رفتار و روش‌های گونه‌گونی قرار دارند و به این جهت هر رابطه‌ای را می‌توان از نواحی‌های مختلف اقتصادی، اجتماعی و سیاسی مطالعه نمود و رابطه مذکور را از یک یا چند جنبه متفاوت به هر یک از جوامع مزبور مرتبط گرداند پس هر جامعه‌ای نیازمند موسساتی تطبیقی است که حقوق نظام‌های متفاوت را در جهت شناخت و بهره گرفتن از تجارب آنها مورد بررسی و مطالعه قرار دهد.موسسه حقوق تطبیقی یکی از این موسسات است که نیم نگاهی به عملکرد و نحوه شکل‌گیری آن خالی از لطف نخواهد بود

در این مقاله اسامیل با تلاش فراوان اعضاء در خردادماه منتشر خواهد شد که امیدوارم ادامه دار باشد.

دکتر حسین صفایی مدیر موسسه در خصوص دلیل منتشر نشادن مجله چنین می‌گوید:اول انقلاب به دلیل رویکردهای انقلابی بسیاری بر این عقیده بودند که وجود چنین موسسه‌ای غیر ضروری است و جامعه نیازمند چنین مجله‌ای نیست و به همین دلیل متوقف شد. اما در حال حاضر آن رویکرد تغییر یافته و نیاز به موسسه‌ای که به بررسی و نظام‌های حقوقی دیگر مثل ملل پیوراد، احساس شده است. پس بدون مشکل آن‌شاءالله مجله را دوباره منتشر خواهیم کرد.

اهداف مؤسسه

هر موسسه بی شک در بدو تولد دارای اهدافی است که انضفا سعی در برآورده کردن آنها دارند.تحقیق و مطالعه در زمینه اسلام و ایران پاسخ به ضرورت شناخت حقوق اسلامی که مبنای حقوق موضوعه ایران است، بررسی حقوق خارجی و مقایسه آن با حقوق اسلام و ایران به منظور اصلاح و تکمیل حقوق داخلی و رفع نیازهای بین المللی، تنقیح و تهذیب و شرح و انتشار حقوق اسلامی به منظور تسهیل شناخت حقه خاصه و عامه برای برای حقوق‌دانان، ترجمه کتب و مقالات مفید، رایج به حقوق خارجی و حقوق تطبیقی به زبان فارسی، شناساندن حقوق اسلام و ایران به حقوق‌دانان خارجی از طریق شرکت در کنفرانس و کنفرانس‌های بین‌المللی و نشر کتب، مقالات، پژوهش‌های خارجی، برگزاری کنفرانس‌ها و مسابقات‌های بین المللی، رایج به حقوق تطبیقی جهت شناخت نیازترین پدیده‌های حقوقی کشورهای دیگر و بهره‌برداری از آن‌ و شناساندن تشکلات حقوق اسلام و ایران از جمله اهداف استراتژیک این موسسه است.

دکتر علین در این باره می‌گوید:تعریف اصلی از حقوق تطبیقی وجود ندارد؛ اما آنچه وجه مشترک همهٔ آن‌ها تاریخ است، این است که حقوق تطبیقی به عنوان یک رشته و علم حقوقی شناخته شده که بنا به یاد با بررسی نظام‌های حقوقی کشورهای دیگر، حقوقی جدید را پیشنهاد کند. این کنش، تابع جنبهٔ فراقلمی راهم بر می‌گردد. همچون گسترش حقوق داخلی کشورها، دانش ازبانی حقوق‌دانان نسبت به دیگر حقوق‌های موجود دنیا که می‌تواند بتواند کلیهٔ علمی و محکم در تصمیم‌گیری‌های دقیق تر باشد. این حقوق‌دان می‌تواند حقوق‌دانان‌های آکادمیک، حوزه قضات، وکلا و مشاورین باشد. همچنین سبب می‌شود که تا حد زیادی همگونی و نزدیکی زیادی میان کشورهای ایجاد شود که نتیجه آن معمولاً در روابط بین‌المللی اهم از خصوصی و عمومی نمود پیدا می‌کند. غالباً حقوقی که در این حوزه راه‌اندازی می‌شوند نتیجهٔ مطالعات تطبیقی است که بتواند اسباباً، وضیات کشور، شرایط، نظام‌های حقوقی مختلف، بررسی یک سند حقوقی چون یک فرآیند یا کنفرانسیون جلب کند. در واقع اهداف موسسه خارج از آنچه که گفتیم نیست.

بخش‌های تحقیقاتی

موسسه براساس حقوق‌های معتبر بین المللی به پنج بخش حقوق اسلامی، حقوق رومی، رومی، حقوق انگلیس و آمریکا، حقوق سوسیالیستی و حقوق مالکیت فردی تقسیم شده است. طرح‌های پژوهشی موسسه اغلب با همکاری دو یا چند بخش انجام می‌گردد.

موسسه در حال حاضر علاوه بر رئیس و سرپرستان بخش‌های تحقیقاتی که از اعضای هیات علمی دانشکده حقوق هستند، دارای سه کارمند و یک کارشناس تحقیقاتی و ۷۵ محقق پاروقف است که اغلب آنها از دانشجویان دوره دکتری حقوق خصوصی هستند. همچنین سرپرست اجرایی هر یک از طرزهای تحقیقاتی موسسه برعهده یکی از اعضای هیات علمی دانشکده حقوق است.

حقوق اسلامی

در چنددهه اخیر در کشورهای اسلامی، حقوق اسلامی نوشته ناخلدوی مینا و تعاریف خویش راه مورثی قانون‌نمندان نمایان سازد یکی از بخش‌های موسسه، حقوق اسلامی با سرپرستی دکتر ابوالقاسم کرچی حقوق‌دان اسلامی است. وی در این زمینه آثار تالیفی فراوانی در قالب مقاله، کتاب، رساله و ترجمه دارد. دکتر صفایی درباره حقوق اسلامی می‌گوید در بخش حقوق اسلامی به همت دکتر کرچی موسسه توانسته است کتاب‌های متعددی چون کتاب بوبانه، مفرد، تعزیرات و قصاص، به ابعامه‌الشنات، که دره‌ای ۱۰جلدی است و

تاکنون ۳جلد از آن چاپ شده است. این کتاب شرح کتاب معروفی از میرزای قمی در رفته است و کتاب بررسی تطبیقی خانواده که مقایسه‌ای است بین کشورهای اسلامی و دیگر کشورهای اروپا تولید کند.

دکتر عادل در جواب این سوال که مبنای حقوقی اسلامی در این رشته تا چه حدود توجه قرار می‌گیرد می‌گوید: به گونه‌ای که هر حال حقوق تطبیقی تا نوجه به مطالعاتش، به منابع مختلفی مراجعه می‌کند. و از دستاوردهای آنها استفاده می‌کند. طبعی است که در حقوق ماو دیگر کشورهای اسلامی هم یکی از منابعی که برای مطالعات استفاده می‌شود، حقوق موجود در قرآن، احادیث و فقه اسلامی است. همچنین در بررسی حقوق دیگر کشورها هم به منابع اولیه آنها رجاع می‌شود.

حقوق رومی- رومنی

حقوق رومی- رومنی از دیگر حقوق معتبر بین المللی است. در مطالعات تطبیقی بخصوص در کشورمانه دلیل تأثیر و استفاده بیشتر از آن مورد توجه قرار می‌گیرد. دکتر صفایی در این باره می‌گوید: این حقوق در بسیاری از کشورهای اروپایی از جمله فرانسه و آلمان بارز است. کشورهای که حقوقات مبتنی بر حقوق روم است. قوانین کشورهای اروپای غربی به استناد انگلیس و توابعش بر مبنای این

حقوق است. حقوق رومی- رومنی از قرن دوازدهم توسط علما در دانشگاه‌های پایه گذاری شد. و ما هم از قوانین این حقوق بیشتر استفاده را کرده‌ایم.

مناظرین بخش دکتر محمودزاده است. در این زمینه تحقیقات فراوانی در موسسه صورت گرفته که بیشتر آنها در قالب مقاله ارائه شده‌اند. دکتر صفایی در جواب این سوال که چرا قوانین کشور ما بیشتر از این حقوق تأثیر گرفته می‌گوید، در حال حاضر فقط نگارنده ما بیشتر از حقوق اسلامی و حقوق رومی- رومنی استفاده می‌کند. مخصوصاً در بخش خارجی قوانین فرانسه و بسیاری از قوانین فرانسه قلم‌ها هم گرفته است. مثل قانون تجارت، قانون مدنی (حتی در قبل از انقلاب)، قانون آیین دادرسی، قوانین جزایی ما ناخلدوی از آن بهره گرفته است. البته قوانین جزایی بعد از انقلاب با حقوق اسلامی تطبیق شده و مبنای اصلی آنها حقوق اسلامی است. اما ما قدیم از نظام حقوقی رومی رومنی استفاده کرده‌ایم دلیل اصلی آن هم شباهت عکس رومی با عکس مادروم اینکه حقوق‌دانان قدیمی بیشتر این سیستم آشنا بودند. بسیاری از آنها تحصیله در فرانسه بودند. لان هم بسیاری از حقوق‌دانان حاصل‌تربیده فرانسه هستند، البته این استفاده و مبنای مطالعه دقیق است نه تقلید.

حقوق انگلیس و آمریکا

حقوق انگلیس و آمریکا از دیگر حقوق‌های بین المللی است که بسیاری کشورها مبنای قوانین خویش را بر اساس آن تدوین می‌کنند. دکتر صفایی در این باره می‌گوید: این سیستم معروف به دکالمان است

مؤسسه مطالعات حقوق تطبیقی و دیپلومش ویژه

مؤسسه مطالعات حقوق تطبیقی وابسته به دانشکده حقوق و علوم سیاسی دو پژوهش ویژه را با همکاری جمعی از استادان برجسته حقوق انجام داده است که بزودی به وسیله انتشارات دانشکده تهران منتشر می‌شود. «بررسی تطبیقی حقوق خانواده کاری جمعی است که در مؤسسه حقوق تطبیقی انجام پذیرفته و حقوق خانواده در ایران را با حقوق خانواده در کشورهای اسلامی مقایسه نموده و مبنای فقهی قوانین را مورد بررسی قرار می‌دهد. در این تحقیق پیشنهادهایی برای اصلاح قوانین در ایران داد شده است. تحقیقات به سرپرستی استاد برجسته حقوق اسلامی دکتر ابوالقاسم کرچی به اتفاق دیگر استادانی چون دکتر سید حسین صفایی، دکتر عزت‌الله عرفانی، دکتر اسدالله امامی، دکتر قاسم زاده، دکتر محمد صادقی، بنزل آهنی، احمد حمیدزاده و… صورت گرفته است و می‌تواند منبع مهمی برای پژوهشگران و دانشجویان علاقه‌مند به حقوق مقایسه‌ای باشد.

پژوهشی دیگر که به نام «حقوق بیع بین المللی» صورت گرفته است به بررسی کنوانسیون بیع بین المللی و مقایسه آن با حقوق ایران و کشورهای دیگر می‌پردازد. در این کتاب کوشیده شده است که مطالعه تطبیقی و اثرات بیع بین المللی که موجب پیوستن ایران به کنوانسیون می‌شود را مورد بررسی قرار دهد. و چنین نتیجه گرفته می‌شود که با پیوستن ایران به کنوانسیون، شاهد توسعه تجارت بین المللی خواهیم بود. البته سازگاری با عدم سازگاری اصول حقوق ایران با قوانین و مقررات کنوانسیون نیز مورد بررسی قرار می‌گیرد و نتیجه حاصل آنکه هیچگونه تعارضی اساسی بین کنوانسیون و مبنای حقوق ایران وجود ندارد. طرح تحقیق دکتر سید حسین صفایی است و اسانیدپی چون دکتر عدل، دکتر کاظم‌زاده و دکتر عزیززاده همکاری داشته‌اند. کتاب دیگری که در زمینه «حقوق بیع بین المللی» است با ترجمه دکتر داراب پور نیز به‌سببانه نشر دانشکده تهران روانه بازار خواهد شد. این اثر ترجمه‌ای است که می‌تواند برای کار تطبیقی مفید باشد. تألیف ۸۷قر از اسانید حقوق خارجی است.

تاریخچه شکل‌گیری مؤسسه

خلع شرقی دانشکده، قاطع قلم- طالقانی، موسسه حقوق تطبیقی وابسته به دانشکده حقوق و علوم سیاسی دانشکده‌ها انسان‌سازمانه آن در سال ۱۳۵۲ به تصویب رسید و به همت دکتر کرچی مردم‌موم دکتر حسن افشار در سال ۱۳۵۳ رسماً فعالیت خود را آغاز نمود.

دانشکده تهران پیش از بسیاری از دانشگاه‌های جهان، کرسی حقوق تطبیقی را در دانشکده حقوق تاسیس کرد. اولین مدرسی این رشته مردم‌موم از موثناز کشور فرانسه بود و در سال ۱۳۷۸ تدریس این رشته را دانش آموزان دانشکده تهران برعهده گرفت.

مردم‌موم حسن افشار به دلیل مطالعه‌ای که در زمینه حقوق تطبیقی و ارتباطی که بااستیتوی بین المللی حقوق تطبیقی داشتند احساس نیاز جامعه حقوقی ایران را به این موسسه درک کردند. در زمان ریاست وی، دکتر حسین صفایی از اسانید دانشکده حقوق و علوم سیاسی و مدیر فقهی موسسه، معاونت موسسه را برعهده داشتند.

دکتر مرتضی عاقل استادیار دانشکده حقوق و علوم سیاسی و عضو موسسه درباره موسسه می‌گوید: یک سال بعد از شکل‌گیری موسسه و با سعی و تلاش مردم‌موم همین کنفرانس بین المللی حقوق تطبیقی در تهران برگزار شد. از ابتدای تشکیل موسسه مجله‌ای هم با نام مجله موسسه حقوق تطبیقی تا سال ۱۳۶۰ او در ۸ شماره، منتشر شد. اما به دلایلی انتشار این مجله تا امروز متوقف شد. همین شماره

در این مقاله

در این مقاله

در این مقاله

شماره ۲۳۸

۱۸ اردیبهشت ۱۳۸۷

در این مقاله

در این مقاله

مرکز مطالعات عالی بین المللی

محل دانشکده حقوق و علوم سیاسی دانشگاه تهران در کنار خود مرکزی را به نام «مطالعات عالی بین المللی» در سال ۱۳۴۴ راه اندازی نمود. هدف اولیه مرکز آموزش و پژوهش در زمینه روابط بین الملل به منظور تربیت متخصصان و مطالعه مسائل بین المللی با محوریت موضوعاتی که به مسائل کشور مرتبط می شد، بود. تا قبل از انقلاب فرهنگی در سال ۱۳۵۸ این مرکز همه ساله بین ۱۰ تا ۱۵ دانشجو برای دوره فوق لیسانس در رشته روابط بین الملل پذیرش می نمود و بر همین اساس بالغ بر ۲۰۰ نفر از این مرکز با درجه کارشناسی ارشد روابط بین الملل فارغ التحصیل شدند. این مرکز به عنوان اولین مؤسسه پژوهشی دانشگاهی در حوزه بین الملل در ایران است و دارای کادر علمی و اجرایی است.

قبل از انقلاب ریاست مرکز به عهده رئیس دانشکده حقوق و علوم سیاسی و با ترکیب اعضای آن براساس سوابق موجود رئیس دانشکده تهران، وزرای امور خارجه، دادگستری کشور و رئیس دیوان عالی کشور، به همراه تنی چند از سفرای ایران در خارج و مدیران ارشد وزارت خارجه، اساتید و مدیران گروه های آموزشی دانشکده حقوق و علوم سیاسی به چشم می خورد.

در سال ۱۳۶۰ با تحولاتی در اساتید، پژوهشگر و استاد برحسب روابط بین الملل دکتر جمشید ممتاز ریاست مرکز را به عهده گرفت و از سال ۱۳۷۶ دکتر نسرین صفای ریاست مرکز را که می رفت تا به عنوان یکی از مؤسسات معتبر بین المللی در حوزه روابط بین الملل بدل شود به عهده گرفت.

محورهای فعالیت مرکز مطالعات عالی بین المللی را می توان در حوزه اسناد سازمان ملل متحد، کتابخانه و انتشارات تقسیم بندی نمود.

حقوق مالکیت فکری

حقوق دیگری در چند سال اخیر در ایران هم زرمه های از شکل گیری آن به گوش می رسد. حقوق مالکیت فکری است. دکتر صفایی در این رابطه می گوید: این سیستم به دو بخش مالکیت صنعتی و ادبی و هنری تقسیم می شود. بخش صنعتی مربوط به اختراعات و اکتشافات علمی است. بخش دیگر رعایت حق مالکیت ادبی است. ایران و همزمان است. یعنی همان گویی است. درجای امروز این مساله بسیار مهم است.

این بخش به نژادگی ناپسند شده است و دوره کارشناسی ارشد مالکیت فکری در دانشکده حقوق و علوم سیاسی دانشگاه تهران پذیرفته شده است. دکتر صفایی در این خصوص می افزاید: در کشور ما این قوانین در حال شکل گیری است. در این زمینه جستجو و کمیون های بوده که بنده هم حضور داشتم. با توپم قانونی تهیه و تدوین نمایم. در وزارت ارشاد هم جلساتی برای تدوین حق کپی رایت داریم که امیدواریم به نتیجه مثبت دست یابیم. ما از طرفی عضو سازمان بین المللی مالکیت فکری (ویپوهستم) هم می توانیم. نسبت به این قوانین می افتادیم و از دیگر سوما خورا هم عضویت در سازمان تجارت جهانی هستیم که یکی از الزامات آن رعایت جنبه حقوق مالکیت فکری است.

در موسسه هم طرح های تحقیقاتی در حال بررسی و مطالعه است که یکی از آنها در رابطه با سازمان ملل و سیاست است. این طرح به اتمام رسیده و قوانین مغزانی است که صدوا بسیار اطمینان به رعایت آن در این بخش می کند.

کتابخانه تخصصی

موسسه از زمان شکل گیری اقدام به تاسیس کتابخانه ای تخصصی در حوزه حقوق تطبیقی کرده است و در حال حاضر حدود ۹۰۰۰ عنوان کتاب تخصصی با چهار زبان فارسی، انگلیسی، فرانسه و عربی در آن موجود است. تمام اساتید، دانشجویان و علاقه مندان در این حوزه می توانند از این کتابخانه و امکانات آن چون کیوی بارانه کارت معین استفاده کنند. البته کتاب ها مانند داده نمی شود. در حال حاضر در طول روز ۱۲۰۰ تا ۱۳۰۰ اثر از امکانات این کتابخانه استفاده می کنند.

فعالیت های مؤسسه

موسسه تا به حال فعالیت های چشمگیری از جمله برگزاری نهمین کنفرانس بین المللی حقوق تطبیقی در سال ۱۳۹۳، برگزاری دوره تخصصی سبیل اول دانشکده بین المللی آموزش حقوق تطبیقی، تهیه و انتشار مجله نظرات بر تهیه و نشر ۸ جلد کتاب زیر نظر دکتر حسن افشار با عنوان مجموعه حقوق تطبیقی، برگزاری سیستم Online برای بهر محققان و اجرای طرح های تحقیقاتی متعدد را داشته است.

که در این زمینه هم مطالعات فراتر انجام داده ایم. مسوول این بخش هم دکتر مصطفی است. فعالیت مهم دیگر مقایسه بود. در برخی مسائل ما از این سیستم استفاده می کنیم. کتاب های ترجمه شده در این بخش هم حقوق و ایالات متحده آمریکا که ترجمه خودم در دو جلد، کتاب نظام های بزرگ حقوقی معاصر، که ترجمه ای گروهی است و کتاب «حقوق تطبیقی و دو نظام بزرگ حقوقی معاصر» است که باز هم ترجمه بنده است که کتابی درسی است و تدریس می شود.

حقوق سوسیالیستی

حقوق سوسیالیستی که متعلق به کشورهای با نظام های کمونیستی از دیگر حقوق بین الملل است. البته این سیستم بعد از فروپاشی اتحاد جماهیر شوروی کاربرد فراوان خویش را از دست داد و تنها کاربرد آن در کشورهای یونان، کوبا، چین و سایر کشورهاست. جدید و آثار آن در کشورهای کمونیستی قدیم است. بسیاری از کشورهای سوسیالیستی به سوی حقوق رومی - ژرمنی سوق داده شده اند. در این زمینه هم کتاب «حقوق چینی» به ترجمه دکتر محمدزاده و مقالاتی از فعالیت های موسسه است.

حقوق مالکیت فکری

حقوق دیگری در چند سال اخیر در ایران هم زرمه های از شکل گیری آن به گوش می رسد. حقوق مالکیت فکری است. دکتر صفایی در این رابطه می گوید: این سیستم به دو بخش مالکیت صنعتی و ادبی و هنری تقسیم می شود. بخش صنعتی مربوط به اختراعات و اکتشافات علمی است. بخش دیگر رعایت حق مالکیت ادبی است. ایران و همزمان است. یعنی همان گویی است. درجای امروز این مساله بسیار مهم است.

این بخش به نژادگی ناپسند شده است و دوره کارشناسی ارشد مالکیت فکری در دانشکده حقوق و علوم سیاسی دانشگاه تهران پذیرفته شده است. دکتر صفایی در این خصوص می افزاید: در کشور ما این قوانین در حال شکل گیری است. در این زمینه جستجو و کمیون های بوده که بنده هم حضور داشتم. با توپم قانونی تهیه و تدوین نمایم. در وزارت ارشاد هم جلساتی برای تدوین حق کپی رایت داریم که امیدواریم به نتیجه مثبت دست یابیم. ما از طرفی عضو سازمان بین المللی مالکیت فکری (ویپوهستم) هم می توانیم. نسبت به این قوانین می افتادیم و از دیگر سوما خورا هم عضویت در سازمان تجارت جهانی هستیم که یکی از الزامات آن رعایت جنبه حقوق مالکیت فکری است.

کتابخانه تخصصی

موسسه از زمان شکل گیری اقدام به تاسیس کتابخانه ای تخصصی در حوزه حقوق تطبیقی کرده است و در حال حاضر حدود ۹۰۰۰ عنوان کتاب تخصصی با چهار زبان فارسی، انگلیسی، فرانسه و عربی در آن موجود است. تمام اساتید، دانشجویان و علاقه مندان در این حوزه می توانند از این کتابخانه و امکانات آن چون کیوی بارانه کارت معین استفاده کنند. البته کتاب ها مانند داده نمی شود. در حال حاضر در طول روز ۱۲۰۰ تا ۱۳۰۰ اثر از امکانات این کتابخانه استفاده می کنند.

فعالیت های مؤسسه

موسسه تا به حال فعالیت های چشمگیری از جمله برگزاری نهمین کنفرانس بین المللی حقوق تطبیقی در سال ۱۳۹۳، برگزاری دوره تخصصی سبیل اول دانشکده بین المللی آموزش حقوق تطبیقی، تهیه و انتشار مجله نظرات بر تهیه و نشر ۸ جلد کتاب زیر نظر دکتر حسن افشار با عنوان مجموعه حقوق تطبیقی، برگزاری سیستم Online برای بهر محققان و اجرای طرح های تحقیقاتی متعدد را داشته است.

۱) اسناد سازمان ملل متحد

مرکز مطالعات عالی بین المللی مجهز به بخش اسناد و مدارک سازمان ملل متحد است. این بخش به عنوان کتابخانه، امانت دار سازمان ملل متحد شناخته شده و می توان گفت قدیمی ترین امانت دار اسناد و مدارک سازمان ملل متحد در خاورمیانه است.

۲) کتابخانه

کتابخانه مرکز پرخوردار از مجموعه ارزشمندی از کتب در زمینه روابط بین الملل، تاریخ دیپلماسی، اقتصاد بین المللی، حقوق بین الملل و سایر رشته های مرتبط بوده که در سطح خاورمیانه کم نظیر است و دارای بیش از ۲۰ هزار جلد کتاب تخصصی است. در کتابخانه نیز ۵۲۷ عنوان نشریه خارجی به همراه ۱۲۱ عنوان نشریه ایرانی نگهداری می شود. مجموعه غنی از قراردادها و معاهدات بین المللی اهم از دوجانبه و چندجانبه در این کتابخانه بر اعتبار آن افزوده است. تهیه و تدوین کتب و اسناد خارجی مرتبط با حوزه روابط بین الملل، مرکز را تا جایی پیش برده است که به گفته بازدیدکنندگان خارجی، غنای منابع و کتب معتبر بین المللی آن را در سطح خاورمیانه کم نظیر توصیف کنند.

۳) انتشارات

مرکز، نتایج پژوهش ها و سایر موضوعات از جمله مقالات و سخنرانی ها را از طریق انتشارات خود در دسترس متخصصان و علاقه مندان قرار داده است. انتشارات مجله روابط بین الملل در سال ۱۳۵۲ به زبان فارسی و مجله دیگری به فاصله اندک به دو زبان فرانسه و انگلیسی مؤید این نکته است.

کتب: مرکز مطالعات عالی بین المللی در زمینه نشر متون فارسی گام های مؤثری برداشته است. برخی از این

آثار عبارتند از: «مسؤولیت بین المللی و نظریه حمایت سیاسی»، «خلیج فارس و کانال سوئز»، «سازمان های اقتصادی بین المللی»، «اسلام و حقوق بین الملل عمومی»، «حقوق دیپلماتیک و کنسولی»، «حقوق دریاها»، «سیاست خارجی آمریکا»، «تحلیل تاریخی سیاست خارجی ایران»، «سیاست های بین المللی در اقیانوس هند»، «و...».

کتابخانه: به منظور بهره گیری آسان پژوهشگران از منابع حقوقی و روابط بین المللی مرکز به انتشار کتابنامه هایی به زبان های معتبر دنیا اقدام نموده است از جمله:

- فهرست کتاب های مربوط به اتحاد جماهیر شوروی سابق به زبان های فرانسه و انگلیسی.
- فهرست کتاب های مربوط به چین به زبان های فارسی، انگلیسی و فرانسوی.

- فهرست روابط خارجی ایران به زبان های فارسی، فرانسه و انگلیسی.
- فهرست کتاب های مربوط به خاورمیانه به زبان های فارسی، فرانسه و انگلیسی.

- فهرست کتاب ها و مقاله های درباره اقیانوس هند به زبان های فرانسه و انگلیسی.
- علاوه بر موارد بالا مرکز به انتشار گزارش های گروه های پژوهشی همت گمارده است و با تشکیل کنفرانس ها و سمینارهای آموزشی و دعوت از متخصصان خارجی از نقاط بین المللی خود را قوت بخشیده است. گر چه نام مرکز در راهنماهای مراکز پژوهشی بین المللی مانند کتب مرجع از سوی سازمان یونسکو منتشر شده است اما ارتباط این مرکز با دیگر دانشگاه های دنیا نیز جالب توجه است. مراکز چون

انستیتوی مطالعات اروپایی دانشگاه آزاد بروکسل، مرکز سیاست خارجی پاریس، انستیتوی مطالعات بین المللی ژنو، مرکز مطالعات خاورمیانه از مؤسسات عالی بین المللی دانشگاه جان هاپکینز و دانشگاه حقوق، اقتصاد و علوم اجتماعی پاریس، این مرکز با ارائه و نشر کتاب، مقاله و نشریه و تجهیز کتابخانه به سالنامه های بین المللی چون لاهه و خلیج صلاح می تواند محل مناسبی برای پژوهشگران روابط بین الملل در ایران قلمداد شود.

جرائم سایبر

عنوان لاتین: **Cyber Crimes**
نویسنده: **جنیالی آنجلز سید حائقی،** **(Gina De Angelis)**
نشر: **سید حائقی، عبدالصمد عزم آبادی، قطب ووری**
تعداد صفحات: **۷۷**
نوبت و سال انتشار: **چاپ اول خرداد ۸۳**

ما با جرم‌زدگی می‌کنیم و با مجرم‌دگی آن‌ها یزوریم روز به روز پیش در محاصره آنها قرار

می‌گیریم، گویی که بخشی از واقعیت‌های انکار ناشدنی زندگی ما را تشکیل می‌دهد. از طرف دیگر جرم‌برای عدل از انسان‌ها نیز جذاب است و این جذابیت در برخی مسخه‌ها بیشتر و بیشتر می‌شود. بگی از این مسخه‌ها، فضای سایبر است. فضای سایبر شامل مجاری شبکه‌ها هم است که اطلاعات را در کمترین زمان و در بیشترین مکان می‌دهد. در این فضای مجرم‌بر است. امنیت بیشتر و یا بیشتر شدن ارتکاب می‌یابد که نتیجه‌ی آن، کلاه‌های و کثرت ارتکاب این جرم‌بر، سوابق جدیدی به نام جرم‌بر کتاب یا سایبرکیم در برصحنه تریب جرم‌ارتقاکی در محیط سایبر آشنا خواهیم شد.

دیدن کتاب حقوق مجرم‌زده

۶ شماره ۱۸ اردیبهشت ۱۳۸۳

۶ اردیبهشت ۱۳۸۳

نقش فقه در زندگی و در مسایات فردی و اجتماعی در جامعه شیعی ایران
فخر قبال انکار است.
به عقیده امام خمینی
نیازمندی انسان مسلمان شیعی به فقه از گهواره تا گور است.
از تولد که طهارت می‌شود تا تشییع و تدفین که براساس ضوابط و مقرراتی با زندگی این جهانی وداع می‌کند.
نگاه اندیشمندانه به فقه از دریچه سنت و پویا و به تعبیری مدرن و نقشی جایگاه آن در حقوق فردی و اجتماعی قابل توجه است.
جایگاه فقه در کتاب‌های حقوقی ایران از منظر استاد برجسته حقوق اسلامی و مجتهد ممتاز دکتر ابوالقاسم کرجی گزارشی کوتاه است که در پی می‌آید.

فقه، نوعی از حقوق

از نظر گاه دکتر ابوالقاسم کرجی در نظر خداوند اعمال می‌شود اما در حقوق نظر خردمندان و عقلا، وی با طرح این نکته که فقه در حقیقت نوعی از حقوق است که در آن حقوقدان نظر عبدا را اعلام می‌کند نه اینکه تفسیر به رای دارد. می‌گوید: «حقوق می‌خواهد پاسخی عقلائی و خردمندانه به مناسبات، فرادها و روابط آدمیان باشد و کاری به نظر خداوند ندارد. حال آنکه کوشش فقیه آن است که پاسخ مسئله را براساس نظر خداوند، پیامبر و معصومین استخراج کند.»

گسترش حوزه علم حقوق به بخش‌هایی چون بین‌الملل، خصوصی، جزا و بشر و… پیچیدگی نقش فقه را در حقوق دوچندان کرده است و طبع کتاب‌های حقوقی نیز در بسیاری از بخش‌ها از فقه و نقش و تأثیرات فقه فاصله گرفته است. دکتر کرجی در این زمینه می‌گوید: «حقوق بین‌الملل خداوند یا فقه، حقوق بین‌مذهب و ادیان است اما در حقوق عرفی رابطه با کشورهای خارجی اعم از مسلمان و غیرمسلمان مطرح است.»

وی با عقیده به این نکته که در اسلام همه انواع حقوق موجود است بر این باور است که باید با روزآوری فقه و پویایی آن نقش آن وسیعهٔ آن را در حقوق و بالنتیجه آثار مکتوب حقوقی بیشتر کرد.

نقش فقه در کتاب‌های حقوقی ایران
چهارم تا پنجم به نوع رشته‌ها تقوالت است.
دکتر کرجی نقش فقه را در صورت کتاب‌های حقوق خصوصی از جمله: وراثت، کتاب، بهنجورین و… پرورنگی می‌بیند.
مهمتر از همه نقش فقه را در کتاب‌های حقوق جزا پررنگی می‌داند و سخن از مجازات‌ها و قوانین شرعی می‌راند که در اسلام و فقه شیعی جایگاه خاصی خود را دارد.
شکلی نیست که حقوق کفیری در کشور ما مثل از فقه ما است و براین اساس آثار مکتوب در زمینه حقوق جزا نیز برگرفته از خصوص قرآنی و روایات مستحکم، معصومین (ع) است. جد، تفسیر، تخصص و فوالت در حقوق کفیری ایران و رساله‌ها را کسی که در این زمینه مستتر شده است مصداقی بارز از نقش فقه در کتاب‌های کفیری است.

استاد ابوالقاسم کرجی قدمت فقه را خیلی بیشتر از حقوق می‌داند و با تکیه به تاریخ گذشته ایران می‌گوید: «در تاریخ کشور ما کاهی سنی‌ها حاکم بودند و کاهی شیعه‌ها. وقتی شیعه حاکم می‌بودند و حقوق شیعی حاکم بود و مراجعه به کتب علمای مراجع شیعی لازم می‌شود.»

وی با تکیاهی دیگر به تاریخ معاصر و بخصوص در زمان حکومت پهلوی که کتاب‌های حقوقی و قوانین و مقررات مدنی و کفیری برگرفته از حقوق غرب بود، می‌گوید: «فوقه حقوق غربی و این میان فقه در حقوق جزا اصلا مطرح نبوده است. دکتر کرجی گرچه بر این نظر است که البته نباید کتاب‌های حقوق غربی و قوانین آنها را طرذر کرد، اما تگاهی فقهی که برخاسته از شریعت اسلامی است در کتاب‌های حقوقی بخصوص حقوق جزا و جرم‌شناسی، حقوق خصوصی و عمومی قابل توجه ویژه است.»

ضعف در قانون‌نویسی

نگارش قوانین و مقررات متناسب با ادنیات روز با کابلیت فهم همگنی نکته‌ای است که حقوقدانان و اسایددانشگاه‌ها بان توجه جدی دارند.

استاد ابوالقاسم کرجی معتقد است که کتاب‌های فقهی باید

یادداشت

سیدمهرزاد موسوی

معاهدات بین المللی

محمدرضاشیانی بیگلری استاد حقوق بین الملل و صاحب مبرج همگ دانشگاهی یعنی کتاب حقوق بین الملل عمومی، کوششی از برآیند چند سال تدریس و تجربه در زمینه حقوق معاهدات است. حقوق معاهدات در تعریف شیانی بیگلری مجموعه‌ای از قواعد حقوق بین الملل است که حاکم و ناظر بر معاهدات میان تابعان یا موضوعات حقوق بین المللی اعم از کشورها و یا سازمان‌های بین المللی است. این کتاب که به شکلی روان نگارش یافته است علاوه بر بررسی زمینه‌ها، سوابق، مقررات و تفاسیر در حقوق معاهدات و به وضیعت این حقوق در ایران نیز نظیر تداخعت است و با بررسی عمیق به نکات قابل توجهی دست یافته است که برای خوانندگان و خاصه پژوهشگران مساحت حقوقی می‌تواند سورهٔ افرینی و اخلاقی پژوهشی در این زمینه را جبران کند.

منابع فارسی در زمینه حقوق معاهدات بین المللی بسیار اندک است؛ کتاب‌هایی از دکتر سیدحسین عنایت، دکتر رضا موسوی‌زاده و دکتر هدایت الله لطفی طی چند ساله اخیر تألیف شده است اما کتاب کنونی شیانی بیگلری را می‌توان کامل تر دید. فصل اول این کتاب به تعریف منابع و تحولات جدید در حقوق معاهدات می‌پردازد و در زمینه چگونگی شکل‌گیری عهدنامه وین به فرایند آن اشاره عطا می‌دارد. مواردی خارج از اصول عهدنامه به همراه موضوعات و موارد سکوت را بررسی کرده و معاهدات را به لحاظ ماهوی طبقه بندی می‌کند. در فصل دوم تعداد معاهدات مورد مطالعه نظر قرار می‌گیرد و به رابطه انعقاد معاهده با حاکمیت

قابل فهم عموم باشند و در بیان اصطلاحات سنگین و غیر قابل فهم در متون، مواد و تفسره‌های حقوقی صحیح نیست. وی بر این عقیده است که گاهی عین عبارات کتاب‌های فقهی را به عنوان مواد و تفسره‌های قانونی منظور می‌کنند که این عبارات متناسب با قواعد و نگارش روز نیست و از سوی دیگر در جمله امروزی معاود منظور دیگری از آن استعمال می‌شود. کرجی می‌گوید: «ملازم‌روزم مردم از واژه اصطلاح‌ها یعنی تک کار را برادالت می‌کنند. باید به این قانون‌نویسی و نگارش کتاب حقوقی در نظر داشت.

استادمنار حقوق اسلامی دانشگاه تهران در ادامه نسبت به پیدا کردن راهکاری برای انتقال مفاهیم حقوق اسلامی در جهان می‌گوید: در حالی که ما نوانسته‌ایم کتاب‌های فقهی و اسلامی برای مردم خود فهمیم کچشم چگونه می‌توانیم به ترجمه این آثار برای جهان غرب اقدام کنیم. ایشان در پایان اظهار امیدواری می‌کند که با روزآمد کردن مفاهیم حقوقی و به خدمت درآوردن واژه‌های آشنا و ملموس در کتاب‌های حقوقی سنتر و زمینه مناسب برای ترجمه آثار حقوقی و فقهی فراهم شود و جایگاه فقه در حقن ارتقا حقیقت خود را بیابد.

یادداشت

سیدمهرزاد موسوی

معاهدات بین المللی

استقلال کشورها می‌پردازد. مراحل انعقاد معاهده، از جمله مذاکره، نگارش و فرایند آن، امضای معاهده، پذیرش و تصدیق، اعتبار متن مورد بررسی قرار می‌گیرد. مؤلف کتاب می‌کوشد تصویب معاهده و میزان صلاحیت و مقامات صالح را با نمونه‌هایی از کشورها تبیین کند.

در قسمتی از این فصل به نقش شورای جهانی و مجمع تشخصی صلح است. نظام در انعقاد معاهدات نظر می‌اندازد. فصل سوم به ورود معاهدات به نظام حقوق بین المللی اختصاصی دارد. در این فصل به نحوه به اجرا آمدن معاهدات ساده، رسمی، دوجانبه و یا چندجانبه اشاره دارد و به چگونگی نشر معاهدات در نظام‌های حقوقی از جمله ایران و فرانسه می‌پردازد و به نظام ملل متحد و نظام حق شرط بر معاهدات نیز توجه دارد و به تفصیل آنها را مورد بررسی قرار می‌دهد. تحلیل آثار معاهدات در فصل چهارم این کتاب آمده است. این موارد شامل آثار معاهدات نسبت به طرف‌های معاهده، آثار معاهدات نسبت به ثالث و تفسیر معاهدات است. در فصل پنجم بطلان، اختتام، کناره‌گیری و تعلیق معاهدات مورد تعلق قرار گرفته است. در بطلان معاهدات به مواردی چون اشکال و موثرات بطلان معاهدات اشاره می‌شود. در بخش دیگری از این فصل علل اختتام، فسخ، کناره‌گیری و تعلیق معاهدات با طرح موضوع بررسی می‌شود. در بخش پایانی کتاب عهدنامه بین ۱۹۶۹ در زمینه حقوق معاهدات و ضمیمه آن به همراه دیگر عهدنامه وین (۱۹۷۸) در زمینه ناشیانی کشورها بر معاهدات برای آشنایی بیشتر پژوهشگران و دانشجویان آمده است.

حقوق معاهدات بین المللی، تألیف دکتر محمدرضاشیانی بیگلری، انتشارات گنج دانش، چاپ اول ۱۳۸۳، ۳۰۰ صفحه، ۳۵۰۰ تومان

وضعیت تألیف و ترجمه

دکتر میرمحمدصادقی و کتاب‌های ج‌زا

ج‌زا و جرم‌شناسی یکی از گرایش‌های و رشته حقوق در دوره کارشناسی ارشد و دکتری است. بررسی روند تکاملی کتاب‌ها و منابع حقوق جزا و جرم‌شناسی در ایران موضوعی است که می‌تواند مورد نظر و بررسی قرار گیرد. دکتر حسین میرمحمدصادقی فارغ‌التحصیل دوره دکتری جزا و جرم‌شناسی از انگلستان است. دانشکده شهید بهشتی و سپس دانشکده علوم قضایی دریاچه و محیط کتاب‌های جزا و جرم‌شناسی در ایران با نگاه‌های به وضعیت اولیه و روند شکل‌گیری آن می‌گوید: «از همان آغاز فعالیت دانشکده‌های حقوق بخش مهمی از دروس جزایی بود و بتدریج مباحث در حقوق به طور مجزا مورد توجه قرار گرفت. قبل از انقلاب نیز اساتیدی در زمینه درس‌های جزایی مطرح بودند مثل مرحوم دکتر علی‌آبادی دادستان وقت کتورش با دکتر ابراهیم پاد، دکتر کی‌آبادی، دکتر حسینی که درس‌های حقوق جزا و جرم‌شناسی را در دانشکده تدریس می‌کردند.»

میرمحمدصادقی درباره کتاب‌های اولیه جزا و جرم‌شناسی می‌گوید: «در همان آلام کتاب‌هایی در زمینه جزا و جرم‌شناسی تألیف می‌شد که تحلیلی و خوب بودند مثل کتاب پرویز صامعی اما بسیار دیرگویی هم بود که دیدگاه ترجمه‌ای بر آنها حاکم بود و حتی بعضی از کتاب‌ها به عنوان تألیف چاپ می‌شد و آنها صرفاً نوعی ترجمه از منابع خارجی بود.» وی با اشاره به ضعف در جایگاه فقه در حقوق جزایی می‌گوید: «بعد از انقلاب نگاه دیگری به مباحث حقوق جزا شد و بسیاری از مباحث فقهی در حقوق مدنی ملحوظ بود و در حالی که حقوق جزای ما اقتباس از کشورهای دیگر بود. البته در حوزه حقوق جزای اختصاصی تعارضی بین حقوق اسلامی و غربی وجود دارد و نیما نیربختی بعد از انقلاب انجام شد که این تغییرات تماماً مشتمل نبود و بعضاً قوانین جزایی غیر ترجمه منون فقهی بود و هیچ گونه تلاشی در به‌روزرشد آن صورت نگرفت.»

استاد دانشکده شهید بهشتی با نگاه‌های به وضعیت کتاب‌های جزا و جرم‌شناسی بعد از انقلاب می‌گوید: «بعد از انقلاب کتاب‌های مختلف جزا و جرم‌شناسی تألیف و ترجمه شده است که برخی از این کتاب‌ها نسبت به کتب تألیفی قبل از انقلاب از کیفیت بالایی برخوردار است. اما متأسفانه کتاب‌هایی هم هستند که جزای نویسی مواد قانونی با ذکر چند مثال ساده و پیش پا افتاده در آنها دیده نمی‌شود.»

حسین میرمحمدصادقی که معتقد است تقابل آنجانی بین حقوق امروز و اسلام دیده نمی‌شود چرا که فقط در خصوص «بده بخت است که از مجازات است یا چرمان خسارت می‌گوید. فقه جرایم تعزیری است و بعد از ۷۴م جرم که اثبات آن هم مشکل است. باقی تاریخ را بریم می‌ماند که با مفهوم کلی تعزیر قابل مجازات است و از این جهت من خیلی تقابل اساسی بین حقوق امروز و فقه اسلامی نمی‌بینم. در همه کشورها تعزیر هست موادی چون کلاهبرداری، خیانت در امانت، جعل و جرم علیه امنیت که به حد مجاریه نرسد و...»

ایشان عده‌ای هستند که در وضعیت کتاب‌ها را در نگاه ضعف تطبیقی و امر قانون نویسی می‌داند و بر این باور است که قانون نویسی در کشور ضعف است و مناسب یا مباحث روز قوانین تدوین و نگارش نمی‌یابند.

وی همچنین معتقد است که در بحث حقوق جزا می‌توان کارهای تطبیقی عمده‌ای انجام داد. چرا که به نظر وی تعزیر مهمی کاملاً تألیف‌پذیر است و نگار نوین را باید وارد آن کرد.

دکتر سیدحسین صفایی

حقوق خصوصی، حقوق تطبیقی

حقوق مدنی پایه‌های دیرینه حقوقی که روابط خصوصی بین افراد را تنظیم می‌کند، در مباحثات فوری و اجتماعی جایگاه ویژه‌ای دارد. پس از انقلاب مشروطیت حقوق وارد ادبیات و مبانی علمی ایران شد و با شکل‌گیری مدارس عالی و سپس مراکز و دانشگاه‌ها ریزش علوم حقوق آغاز شد و حقوق مدنی و تجارت بخش مهمی از حقوق را در کنار جزا، بین الملل و اداری تشکیل داد. نگاه‌های به آثار مکتوب در زمینه حقوق خصوصی و تطبیقی و روند شکل‌گیری کتاب‌هایی با این موضوعات ما را بر آن داشت تا با نظر یکی از صاحب‌نظران برجسته حقوق مدنی و خصوصی در ایران دکتر سیدحسین صفایی استاد حقوق

دانشگاه تهران و رئیس موسسه حقوق تطبیقی همراه شویم. دکتر سیدحسین صفایی که صاحب چندین تألیف در حقوق مدنی و تطبیقی است درباره روند شکل‌گیری حقوق مدنی در دانشگاه و منابع این گرایش می‌گوید: «از اوایل مشروطیت کتاب‌های حقوقی در ایران تألیف شده است و بخصوص از آن زمان که ما شروع به قانونگذاری کردیم با یک سیستم حقوقی روبه‌رو بوده‌ایم. آن موقع کتاب‌ها و مجلات حقوقی تألیف می‌شد حتی داگستری هم مجله حقوقی داشت. بعد از آن کتاب‌های حقوق مدنی را داریم که یکی از قدیمی‌ترین کتاب‌های حقوق مدنی، کتاب معصورالسلطنه عدل چاپ سال ۱۳۰۷ خورشیدی است. بعد از آن کتاب حقوق مدنی محمد پروچردی عبده است و بعد کتاب مرحوم دکتر شایگان، از دیگر کتاب‌های حقوق مدنی تألیف سیدعلی حائری شایع و یک دوره کامل حقوق مدنی در شش جلد که تألیف دکتر سیدحسین امامی است.»

استاد سیدحسین صفایی با اذعان به اینکه اکنون کتاب‌های حقوق مدنی افزایش پیدا کرده است و کتاب‌های خیلی خوبی نیز تألیف شده است علی‌رغم این روند رو به رشد به تألیف و نشر کتاب‌های ضعیف نیز اشاره می‌کند و با تأسف می‌گوید: «در قدیم هر کسی کتاب حقوقی نمی‌نوشت و کتاب‌ها را استادی برجسته می‌نوشت. اما اکنون مسائله تکرار نیست و خیلی‌ها که صلاحیت کافی ندارند در این زمینه کتاب می‌نویسند و سرتخت علمی و ادبی زیاد شده است.»

ترجمه‌هایی در زمینه مالکیت‌های فکری نیز صورت گرفته است.» دکتر صفایی معتقد است برای فعالیت پژوهشی در زمینه حقوق تطبیقی باید به کار ترجمه دست زد و در ادامه می‌گوید: «در حقوق تطبیقی ترجمه بسیار مهم و مورد توجه است. کتاب پرفروش ما دایت که از اساتید بزرگ حقوق تطبیقی هستند برای ما صحبت کتاب‌های جزا و جرم‌شناسی در ایران با نگاه‌های به وضعیت کتاب‌های حقوق تطبیقی مرحوم دکتر افشار بودند و کتابی تحت عنوان «مقدمه حقوق تطبیقی» که خیلی قدیمی است و قبل از انقلاب با همکاری بنده تکمیل و چاپ شد دارند و این کتاب در دوره کارشناسی تدریس و در چندین نوبت چاپ می‌شد. چرا که در این کتاب معرفی نظام‌های حقوقی منظر است هم برای دانشجویان قابل استفاده است. کتاب حقوق تطبیقی پرفروش‌تره باید که شهرت بین المللی دارد در کشورهای مختلف و به زبان‌های گوناگون و از جمله فارسی ترجمه شده است. اخیراً کتاب‌های هم چاپ شده است و در هر زمینه حقوقی می‌توان مطالعه تطبیقی انجام داد. ما در حقوق مدنی و در مسوولیت مدنی از حقوق فرانسه زیاد استفاده می‌کنیم. در موسسه حقوق تطبیقی نیز در کتاب نتیجه مطالعات موسسه که یکی بررسی تطبیقی حقوق خانواده است و تاکنون شده مطالعات تطبیقی بیشتر شود. برای قانون، وکالت، پایان نامه‌ها، اصلاح قوانین، عقد قراردادها، بین المللی و حل اختلافات بین المللی حقوق تطبیقی ضروری است.»

دکتر صفایی با این حال بر این باور است که در زمینه حقوق تطبیقی در ایران زیاد کتاب وجود ندارد و جز مطالعات مختصری که در کتاب‌های مدنی و یا تجارت دیده می‌شود جای مطالعه وجود دارد. وی مطالعات و فعالیت‌های انجام شده را تاکنونی می‌داند و کتاب اصول مسوولیت مدنی اثر پاپریس ژرژند استاد سوربن پاریس اشاره می‌کند که در ایران ترجمه شده است و مطالعه آن می‌تواند مفید واقع شود.

دکتر صفایی با این حال بر این باور است که در زمینه حقوق تطبیقی در ایران زیاد کتاب وجود ندارد و جز مطالعات مختصری که در کتاب‌های مدنی و یا تجارت دیده می‌شود جای مطالعه وجود دارد. وی مطالعات و فعالیت‌های انجام شده را تاکنونی می‌داند و کتاب اصول مسوولیت مدنی اثر پاپریس ژرژند استاد سوربن پاریس اشاره می‌کند که در ایران ترجمه شده است و مطالعه آن می‌تواند مفید واقع شود.

دکتر صفایی با این حال بر این باور است که در زمینه حقوق تطبیقی در ایران زیاد کتاب وجود ندارد و جز مطالعات مختصری که در کتاب‌های مدنی و یا تجارت دیده می‌شود جای مطالعه وجود دارد. وی مطالعات و فعالیت‌های انجام شده را تاکنونی می‌داند و کتاب اصول مسوولیت مدنی اثر پاپریس ژرژند استاد سوربن پاریس اشاره می‌کند که در ایران ترجمه شده است و مطالعه آن می‌تواند مفید واقع شود.

دکتر حسن مرادی و کتاب‌های حقوق بین الملل

کتاب‌های حقوق بین الملل در ایران بعد از جنگ جهانی دوم و تحرق در مباحثات کشوری جهان منتشر شد. ایجاد سازمان‌ها و نهادهای بین المللی نقش فعالانه‌ی روابط دیپلماتی در توسعه، ایجاد قراردادها و تفاهم‌نامه‌های بین المللی، حل منازعات و کشمکش‌ها در میان کشورها همه اهمیت حقوق بین الملل و آموزش آن را بیش از پیش جلوه گر می‌کند. دکتر حسن مرادی استاد دانشگاه تهران و فارغ‌التحصیل فوق دکتری حقوق بین الملل از انگلستان درباره وضعیت کتاب‌های حقوق بین الملل در ایران می‌گوید: «تعدادی از موسسات در سال‌های اخیر برخلاف سال‌های اول انقلاب به تجدید چاپ کتب زیادی در رشته‌های حقوق بین الملل زده‌اند و صورت گرفته است که می‌توان آن را در مجموع نوبت‌بخش یک حرکت علمی سازنده و دنباله دار دانست.»

دکتر مرادی مشکل عمده در تألیف آثار مهم در حوزه حقوق بین الملل را در عدم هماهنگی موسسات علمی در انتخاب و گزینش کتب مفید برای مطالعه و تدریس در دانشگاه‌ها می‌داند و می‌گوید: «در گرایش‌هایی که مورد نیاز جامعه است مسافه‌ت‌کم کار شده و جای پژوهشی وجود دارد.»

وی مسوولیت وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی را ایجاد هماهنگی میان مراکز پژوهشی و اساتید دانشگاه‌ها می‌داند و می‌گوید: «شاهنامه حقوق بین المللی در ایران بیشتر ناشی از ترجمه‌هایی است که صورت گرفته اما هنوز زوایی از این حقوق جدید ممکن است به‌نهاد مانده باشد.»

این استاد دانشگاه علاوه بر این پژوهشی در حوزه حقوق بین الملل در ایران را در مسائلی چون حقوق صنعتی، حقوق کار بین المللی، مهاجرت قانونی، حقوق هوا و... می‌داند و معتقد است که با هماهنگی و تعامل میان مؤسسات پژوهشی و گروه‌های علمی دانشگاه‌های حقوق بین الملل به رشد و بالندگی برسد.

سیدحسین صفایی

میرمحمدصادقی

شماره ۲۳۸
۱۸ اردیبهشت ۱۳۹۳

اِدله الکترونیکی **عنوان لاین** **Electronic Evidence** **توسنده**، **ناشر**، **مصحب رضایی** **قطیع**، **وزیری**، **نوبت** و **سال انتشار**، **چاپ اول** **غرداد ۱۳۸۲** **رویش اول** - این کتاب در زمینه کشف

و اسناد به‌اندازه الکترونیکی، به ویژه اِله‌ها و سببهای رایجی، رانکارهای ارائه می‌دهد.اطلاعات بسیار مهمی را مع به افراد و مشاغل به‌صورت الکترونیکی ایجاد، ذخیره‌ی‌داشتن و پایدانه می‌شوند که می‌تواند نقش موفری در فرایند دادخواهی یا تعقیب جرمایی داشته باشد. امروزه نسخه های الکترونیکی می‌تواند اطلاعات ارزشمندی را ارائه دهد که در نسخه های کاغذی وجود ندارد و آن‌ها که شرکت و ادخالصی به‌طور گسترده ای به سیستمهای رایانه ای خود روسته شده انده

ذخیر ارزشمند اطلاعاتی که در این سیستم ها نگهداری می‌شوند، معطوف شده است. این اشخاص به‌طور جدی جهت کشف و ارائه داده های الکترونیکی در تمامی دهه های خود اهتمام می‌ورزند. نکته حائز توجه دیگری که در کتاب مطرح شده است، که راهکارهای دفاعی است که خوانندگان می‌توانند در دهه های اطلاعاتی خود مستفید یا فرارین برای انجام کشف تا از خطرات و هزینه های ناشی از کشف و ارائه ادله الکترونیکی در این زمانند.

روز جهانی حقوق جنسی

شمارش ۱۸ در بیست و یک ۱۳۸۲

انتشارات میزان را همه کسانی که با حقوق حداقل آشنایی دارند می‌شناسند و کلاً قضات، استادان و معجز از همه دانشجویان رشته حقوق و علوم قضایی، نشر میزان را می‌توان یکی از انتشاراتی‌های متفاوت با دیگر ناشران دید، چرا که این انتشارات را کسی مدیریت می‌کند که مدرس دانشگاه حقوق و وکیل پایه یک دادگستری است. عباس شیرینی مدیر نشر میزان در سال ۱۳۷۲ در دانشگاه حقوق و علوم سیاسی دانشگاه تهران استخدام شد. وی علت و انگیزه تأسیس نشر میزان را مرتبط به سال‌ها قبل می‌داند؛ در روزگاری که رشته حقوق چندان رونقی نداشت. شیرینی خود می‌گوید: «به ریاست دانشگاه وقت حقوق دکتر نجفقلی حبیبی پیشنهاد راه‌اندازی انتشاراتی را برای نشر آثار اساتید دادم اما با تغییر ناگهانی مدیریت دانشگاه به فخر آه‌اندازی انتشارات خصوصی اقدام. آن موقع دو کتاب تألیف کرده بودم و چاپ کتاب‌های تخصصی واقعاً با مشکل مواجه بود.»

مدیر نشر میزان در ادامه می‌گوید: پیش‌بینی‌ام این بود که ظرف ده سال آینده کشور نیازمند آثار حقوقی خواهد بود، با گذشت ۱۵سال از انقلاب و تغییر و اصلاح قوانین اساتید به تولید آثار جدیدی رسیده، بودند و در آن موقع کم‌کم دوران جزوه‌نویسی و جزوه‌پاروی به پایان می‌رسیده. شیرینی چنین نشر میزان را در سال ۱۳۷۳ می‌توانیم به‌عنوان اولین پیشنهاد می‌کند تا انتشارات دانشگاه نیز راه‌اندازی شود که البته با موافقت دکتر محمدصفا عارف ریاست وقت دانشگاه چنین نظری علمی می‌شود.

انتشارات دانشگاه به همت عباس شیرینی و دکتر نسرتین صفحاعمرانان وقت دانشگاه آثاری از اساتیدی چون دکتر ناصر کانوزیان، دکتر جمشید ممتاز، دکتر ابوالقاسم گرچی…را چاپ و منتشر می‌کند. به موازات آن نشر میزان در حوزه خصوصی آثاری در زمینه حقوق روانه بازار می‌کند که در تاریخ نشر کتاب‌های حقوقی ایران کم‌نظیر می‌ماند.

نگاه علمی

مدیر نشر میزان که هدف اولیه راه‌اندازی این انتشارات را چاپ و نشر آثار دانشگاهی می‌داند در ادامه می‌گوید: «چون نگاه ما نگاه علمی بود بنا را بر این گذاشتیم که آثار اساتید دانشگاهی‌های تهران، شهید بهشتی، علامه طباطبایی و شیراز را به عنوان دانشگاهی‌های برتر کشور منتشر کنیم و در صورتی که آثار

پارزشی نیز به‌وسیله قضات و وکلای دادگستری تألیف و یا ترجمه شود مورد ارزیابی علمی دقیق قرار داده و آن را انتشار دهیم. میزان با این اهداف جلو آمد و امروزه با نگاه اجرائی به کارنامه نشر میزان در یک دهه اخیر نکاتی قابل توجه است که عبارتند از:
• صاحبان آثار منتشرشده در نشر میزان کسانی هستند که دارای مدارک دانش در سطح کشور بوده و جزو اساتید درجه یک حقوق ایران به‌شمار می‌آیند از جمله دکتر ناصر کانوزیان، دکتر ابوالقاسم گرچی، دکتر سیدحسین صفغی، دکتر سید محمد هاشمی و دکتر جمشید ممتاز.

• بسیاری از کتاب‌های برگزیده از سوی دانشگاه تهران به عنوان کتاب سال به‌وسیله نشر میزان چاپ و عرضه شده است از جمله ادله اثبات دعوی، اثر دکتر ناصر کانوزیان در سال ۱۳۸۱، اجرام علیه امنیت و آسیب‌های عمومی، اثر دکتر حسین میرمحمد صادقی در سال ۸۲ «حقوق بین‌الملل خصوصی» اثر دکتر یخاذه‌علی الماسی در سال ۱۳۸۳ و «حقوق اساسی جمهوری اسلامی ایران» اثر دکتر سید محمد هاشمی همه بیانگر موقعیت ممتاز علمی اساتید و کتب و زین منتشره از سوی میزان است.

عباس شیرینی خود درباره ارتباط استادان با حوزه نشر می‌گوید:

پیش از ۷۰ درصد اساتید طراز اول حقوق ایران با نشر میزان همکاری دارند و آثار آنها به‌وسیله این مؤسسه چاپ و عرضه شده است.»

میزان در کارنامه ده‌سال خود بالغ بر ۱۵۰ عنوان کتاب حقوقی ثبت نموده است و به‌طور متوسط سالانه با چاپ و نشر ۱۵ عنوان کتاب حقوقی در شمارگان لایمهم بسیار مهمی در آثار مکتوب حقوقی ایران لفا کرده است. نشر ۱۸ عنوان کتاب از دکتر ناصر کانوزیان استاد برجسته و پیشکسوت حقوق ایران بالاترین آمار را در فعالیت‌های میزان دارد و بالغ بر ۲۰ استاد برجسته آثار خود را برای نشر به میزان ارسال کرده.

عباس شیرینی در زمینه حقوق جزا با پرشدن آثار استنادی چون دکتر اردبیلی، دکتر نورزهبادر، دکتر نجفی ابرنآبادی، دکتر میرمحمد صادقی، دکتر گلدرویان، دکتر حمده‌های صادقی و دکتر آخوندی می‌گوید: «آثار این اساتید به چاپ‌های دوم، سوم و یا بیشتر رسیده است.» وی آثار منتشرشده در حوزه حقوق

میزان بر کارنامه ده‌ساله خود
بالغ بر ۱۵۰ عنوان کتاب حقوقی
ثبت کرده است

تخصصی یا مربوط به استنادی چون دکتر کانوزیان، دکتر سید حسین صفغی، دکتر سید محمود کاشانی و… می‌داند و در حوزه حقوق عمومی از آثار اساتیدی چون شادروان دکتر ابوالفضل قاضی و دکتر سیدمحمد هاشمی که به قول وی گل‌های سرسبد حقوق عمومی ایران هستند یاد می‌کند. وی در حوزه حقوق بین‌الملل از کتاب‌های وزین اساتیدی چون دکتر جمشید ممتاز، دکتر میرعباس، دکتر موسی زاده و… سخن به میان می‌آورد. وی از دیگر دوره اساتید نیز به‌نگی و صفغی‌ها می‌کند. گروهی که آثار آنها توسط دیگر ناشران چاپ و منتشر شده است از جمله دکتر مهدی شهیدی، دکتر محمد جعفر جعفری لنگرودی، دکتر اخلاقی، دکتر فیضی بگلرگی و دکتر لطفی. گروهی دیگر که به قول شیرینی از استادان بی‌نظیر حقوق ایران هستند و از تألیف و یا ترجمه دوری کرده‌اند و با تدریس و پژوهش سهم مهمی در حقوق ایران به عهده داشتند و امروزه شاگردان آنها مؤلفان و مترجمان ارزنده‌ای در حقوق ایران هستند، از جمله دکتر علی آزمایین که در زمینه حقوق جزایی و جرم‌شناسی کم‌نظیر است و یا دکتر فخاری در حقوق تجارت کم‌مانند است. عباس شیرینی مدیر نشر دانشگاه و ناشر کتاب‌های حقوقی در ایران همچنان معتقد است که بوستان اساتید حقوق ایران گسترده‌تر از آن است که نشر میزان به تنهایی قادر به چاپ و عرضه آثار همه آنها باشد.

هدف هر روز یک کتاب حقوقی

عباس شیرینی از وارده شدن به مرحله‌ای جدید در حوزه نشر خیر می‌دهد و می‌گوید: «فعالیت خود را در سال ۱۳۸۳ به‌طور متوسط با هدف نشر ۲۰۰ عنوان کتاب در سال ۱۳۸۴

برنامه‌ریزی کرده‌ام که نوعی اجازار در آثار علمی و دانشگاهی در رشته حقوق و علوم سیاسی است.» وی همچنین از راه‌اندازی بخش‌های نشر از جمله واحد پژوهش، ترجمه و فرهنگ‌نامه سخن به میان می‌آورد و می‌گوید: «ما قراریم در سال ۱۳۸۴ برنامه‌ای به این اهداف دست یابیم و در مرحله بعدی برنامه‌ریزی که هدف اصلی ما در سال ۱۳۷۸ انتشار نشر هر روز یک کتاب حقوق و علوم سیاسی است.»

مدیر نشر میزان فعالیت‌های صورت گرفته در سال کنونی را انتشار یکصد عنوان کتاب می‌داند که از این تعداد بیش از ۳۰ عنوان آن چاپ اول و بقیه تجدید چاپی است. عباس شیرینی از دیگر پرداخت‌های مهم و قابل توجه میزان را اهتمام به اساتید جوان می‌داند که از ثمرات انقلاب اسلامی به‌شمار می‌آیند و تمام دوران تحصیلات خود را در فضای انقلاب و نظام جمهوری اسلامی ایران سپری کرده‌اند. وی با پرشدن اساتیدی چون دکتر ملک‌محمدی، دکتر نجفی توانا، دکتر میرمحمدی، دکتر کاویانی، دکتر ذاکریان، دکتر حافظیان، دکتر وحید، دکتر احمدی موحد و دیگر پژوهشگرانی چون خانم ال‌سنی، آفاقان سیدی، صغیری، صیری، پاشایی و کوردوزی به عنوان جوانان اهل علم و قلم و کتاب یاد می‌کند که در دانشگاه‌های معشر و مراکز علمی مهم به تحقیق و پژوهش مشغولند. شیرینی معتقد است که به‌دندان به جوانان اهل قلم در سوره‌های تخصصی از جمله حقوق موجب اعتماد و استوار و زایش علمی و فرهنگی در کشور می‌شود و در درازمدت خلأ علمی در صورت درگذشت اساتید دسته اول کشور کمتر به چشم می‌خورد. وی در راستای این اندیشه می‌گوید: «امروز کشور‌های پیشرفته دنیا با اندیشه ناب‌زایش فرهنگی موفق بوده‌اند و همواره اساتید از اول را در همه زمان‌ها به جامعه عرضه نموده‌اند و در نشر می‌ایمن نمودیم به اساتید درجه دوم و سوم توجه کنیم که آثار پژوهشگران نسل جدید موجب تشویق نسل جوان جامعه خواهد بود.»

نشر حقوقی بدون آسیب جدی

عباس شیرینی، مدرس دانشگاه حقوق و ناشر کتاب‌های حقوقی آسیب قابل توجه و جدی را در این حوزه نمی‌بیند و می‌گوید: الحمدلله بنشرهای لازم در کارها فراموش است و البته کمبود کاغذ و سایر مشکلات ما محسوس است. ولی هنر این است که با بودن مشکلات به بقای خود ادامه دهیم و در درازمدت بتوانیم با بهره‌گیری از توانمندی‌های منطقی و علمی به ازفقای دانش حقوقی کشور کمک کنیم. هرچند امروزه مد شده است که همه کارسانی‌ها به سیستم و نظام اداری کشور نسبت داده شوند ولی ما کارگاه تخصصی مستقیم و معتقدیم درازمدت کار ما برای جامعه مشخص خواهد شد و همواره این نیت‌شعرا را مد نظر داریم.

اتو تیکی می‌کن و در حله انداز

که اوید در بیانات بعد یاد. شیرینی از بازار کتاب‌های حقوقی رضایی به نظر می‌آید چرا که معتقد است برای خدا و اعتدالی کشور کار می‌کند و می‌گوید: الحمدلله شرایط استقلال بی‌نظیر جامعه حقوقی کشور نسبت به آثار منتشره به‌وسیله این مؤسسه هستیم، که روزبه‌روز بر تعداد مراجعان به کتاب‌های حقوقی و علوم سیاسی افزوده می‌شود. مدیر انتشارات میزان راهی را آغاز کرده است که پایانی زیاده‌داری، تبع و گسترده‌ی موضوعات انتشار یافته با بهره‌مندی از نشر آثار استادان پایه بالایی علمی و دانشگاهی کشور و نیازمندی روز افزون به جامعه دانشگاهی، حقوقی و قضایی کشور همه مؤلفه‌هایی از موفقیت رو به رشد را نوید می‌دهد. با امید به روز‌های که یکی پس از یکی می‌آیند و نشر میزان هر روز با خود یک کتاب تولیدی‌اش را به بازار عرضه می‌کند.

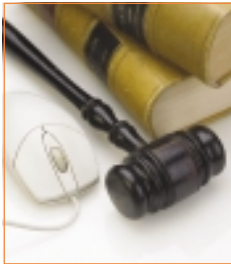
... و میزان نشر

با عباس شیرینی، مدیر نشر میزان

میزان در فارسی به معنای ترازو و ترازو وسیله سنجشی و سبیل دادگری، دادگستری و قضایات است و بنیای قضایات، دادگستری و دادگستری حقوق است. «میزان» ناشر تخصصی کتاب‌های حقوقی را یک حقوق‌دان مدیریت می‌کند، عباس شیرینی مدیر انتشارات میزان علاوه بر وکالت در دادگستری، مدرس دانشگاه حقوق و علوم سیاسی دانشگاه تهران نیز هست. تولید و توزیع کتاب‌های حقوقی در ایران او سهم عمده و قابل توجه نشر میزان در این رسالت فرهنگی، ما را بر آن داشت تا با عباس شیرینی و نشر میزان داشته باشیم. شیرینی که جدی به نظر می‌آمد از برنامه‌های آتی نیز سخن می‌راند. آنچه در می‌می‌آید گزارشی از نشر میزان است.

حسین غلفی

برای **فصلی** یا به **سین گذاشته** **جووانان** که در **این** **مزر** و **بوم** **خود** **زیاتر** از **اکثر** **سازند** **کنج** **دانش** **امی** **آشناست** **پیران** **فصل** **به** **حاجت** **قدمت** **و** **قد** **در** **زمانه‌ای** **که** **کتاب** **کتاب** **پیران** **کنج** **دانش** **را** **می** **شناسند** **و** **جووانان** **دانشجو** **تیز** **به** **لحاف** **فرونی** **کتاب‌های** **خوفی** **و** **نام** **در** **این** **کتابخانه** **بر** **تارک** **ان** **کتاب** **ها** **میدان** **امام** **خمینی** **تهران** **و** **در** **خیابان** **باب** **مهاویون** **که** **قدم** **می** **گذاری** **انیم** **از** **کتاب‌های** **کنج** **دانش** **هری** **می** **شود** **کتاب‌هایی** **که** **پوری** **فانودن** **می** **دهند**

خیابان ناصرخسرو فعلی جای ساختمان وزارت امور اقتصادی و دارایی حدود سال ۱۳۴۶ خورشیدی بود که رضا کنج دانش بساط کتابفروشی خود را چید. شروع کار مرحوم رضا کنج دانش واردات کتاب‌های عربی از کشورهای لبنان، مصر، عراق و… بود. کتاب‌هایی با مضامین علمی، ادبی و تاریخی، کتابفروشی کنج دانش به همت پیروانش ضحیر محل آمد و شد فضلا و ادیبی دهه بیست و سی بود. مرور زمان رضا کنج دانش را به سمت ابتدای جسمی و ضعف روحی کشانید. بیانیایی چشم و اختلال در قوی جسمی کار عرصه کتاب به طاقان علم و فضل را به تعویق انداخت اما در اندک زمانی آخرین فرزند پیاپی جسمی فرزند گریخت اما نه به رسم معمول بزرگه. علیرضا کنج دانش این بیوق کتاب و کتابفروشی را به دست گرفت. علیرضا از همان دوران فعالیت کمک‌کار پدر بود و از نزدیک شماآنگر کسانی بود که به آنجا می‌آمدند. شاک کتاب و خنک نشوق آن آنگاه امنی با این جنبه پرمحتوای اندیشه را در گوش معرفی‌شد چنین انداز کرده بود. علیرضا کنج دانش که در سال ۱۳۳۳ چشم به جهان گشوده بود در ۲۱ سالگی یعنی ۱۳۴۲ رسماً سوزون کتابخانه شد تا ادامه دهنده راه پدر باشد. یک سال بعد مجوز کتابخانه به نام وی صادر شد و در سال ۱۳۴۵ به طور رسمی انتشار کتاب‌های حقوقی و قوانین آغاز شد. در امروزه کنج دانش راه نام کتاب‌های حقوقی‌اش می‌شناسند. قریب به چهار دهه فعالیت در حوزه نشر حقوقی در قوانین، کنج دانش را از دیگر نشران متمایز نموده است. علیرضا کنج دانش که هنوز نیز عنوان انتشارات خود را «کتابخانه نام نهاده است می گوید: به‌دلیل ارتباط نزدیک اساتید، کلا و قضات و محتر و نشر با آنها کتابخانه به این سمت هدایت شد و اکنون قریب به یک دهه است که انتشارات فقط کتاب‌های حقوقی را چاپ و منتشر می‌کند.

کنج دانش علت عنوان کتابخانه به جای کتابفروشی را به ارتباط شخصیت‌های علمی و فرهنگی با این کانون می‌داند و می‌گوید: «با همان‌اراز کنج دانش کتابخانه بر نه کتابفروشی، زمانی که در آن کتابخانه آسین شد کتابخانه عمومی وجود نداشت و اگر بود خیلی مختصر بود. از یک طرف قیمت کتاب بالا بود و اساتید و دانش‌پژوهان به این محل می‌آمدند و کتاب مطالعه می‌کردند و رفع احتیاج می‌نمودند.

با کتابخانه کنج دانش اسان‌های نام‌آور دهه هجدهم و بیست و سی و چهارم آژوس بودند. اساتذاتی چون بایع الزمان فروزفر، علی‌اکبر سیاسی، علی‌اکبر فیاض، دکتر حسن خدین امامی، دکتر شایگان، محمد عیده، اکبر شاه باغ و… به آنجا می‌آمدند و به سفارش آنها کتاب‌هایی وارد می‌شد. مدیر کنج دانش می‌گوید: «اکثریت کتاب‌های عربی موجود در کتابخانه‌های دانشگاه تهران از طریق کتابخانه کنج دانش وارد ایران شده است. کتابخانه سابقه نشر کتاب‌های حقوقی کنج دانش که به دهه چهل

… و گنج دانش

نه دهه با کتابفروش ناشر

باز می‌گردد خودجای تأمل است. در آن زمان که کثیر دانشگاهی در ایران جابز بود و از سوی دیگر دانشجویان رشته حقوق کم بودند، علیرضا کنج دانش علت انتخاب موضوع حقوق و قوانین را در فعالیت‌های اصلی انتشاراتی خود آغاز زاهی می‌داند که دیگران با ترفته‌اند و با بسیار کم رفته‌اند. وی می‌گوید: «درست در زمانی که ما مصمم شدیم که کتاب‌های حقوقی و قوانین را منتشر کنیم کسب دنبال این موضوعات رفته بوده انتشار ۵۰۰ عنوان کتاب حقوقی و قوانین ماحصل چهار دهه فعالیت آن است. آثار شخصیت‌های برجسته‌ای چون دکتر ناصر کاویزبان، دکتر محمدجعفر لنگرودی، دکتر محمدرضا شهابی بیگانی، دکتر نوربهار، دکتر پرویز حسینی، دکتر محمد آذرنوب، دکتر جزایری، دکتر جلال‌الدین مدنی، دکتر جعفر پیشروی، همبن آفنی و… به‌وسیله این انتشارات به بازار عرضه شده است.

علیرضا کنج دانش با نگاه به وضعیت استقبال از کتاب‌های حقوقی و قوانین در ایران و اوضاع و احوال کنونی کثرت دانشجویان و دانش‌پژوهان رشته حقوق را مد نظر قرار داده و می‌گوید: «بالا با آمار بالای دانشجویان، کتاب‌های حقوقی طاقان زیادی دارد اما در گذشته شمارگان کتاب‌ها بسیار پایین بود. در بین سال‌های ۱۳۳۰ حدود ۳۰۰ دانشجوی حقوق در ایران تحصیل می‌کردند و بعدها در دانشگاه علم الهدیه بیشتر (فصلی) حدود سال ۱۳۵۰ تقریباً ۶۰۰ نفر تحصیل می‌کردند و عده‌ای فراد به دنبال کارهای مترجم می‌شدند. اما در حال حاضر فقط در دانشگاه پیام نور حدود ۲۰۰۰۰ دانشجو در رشته حقوق تحصیل می‌کنند.

مرامه کنندگان به کتابخانه کنج دانش بیشتر دانشجویان، قضات و وکلای هستند و شمارگان کتاب‌ها از ۱۰۰۰ جلد تا ۱۰۰۰۰ جلد در هر نوبت چاپ است. علیرضا کنج دانش با اشاره به آثار دکتر ناصر کاویزبان و دکتر محمدجعفر جعفری لنگرودی می‌گوید: «به‌طور نمونه مقدمه علم حقوق دکتر لنگرودی و «حقوق مدنی» دکتر کاویزبان هر سال تجدید چاپ می‌شود.

دانشگاهی و غیردانشگاهی به معضل کتاب‌سازی در حوزه حقوق نگاه می‌دارد. با اشاره به اثرات سوء آن در اختلال حوزه نشر کتابهای حقوقی می‌گوید: «متأسفانه افرادی غیرمتخصص از زحمات اساتید بدون ذکر عنوان بهره‌برنده و با کتاب‌سازی بازار نشر کتاب‌های حقوقی را دچار معضل می‌کنند. وی از دیگر موانع، صدور پروانه نشر برای کسانی می‌داند که بدون تخصص و آگاهی لازم به نشر آثار خود یا دیگر دیگران مبادرت می‌کنند او معتقد است که در هیچ جای دنیا چنین چیزی رسم نیست. وی در ادامه می‌گوید: کتاب‌های انتشار یافته به‌وسیله کنج دانش از جمله «فرمولی‌های حقوقی»، «فرهنگ حقوق فارسی به فارسی»، «آیین دادرسی» و «مختصر به قوه و مرجع در حوزه حقوق است» و سخن کتاب‌های قوانین «مادر اقتصادناشنان نیز مورد استفاده قرار می‌گیرد، اما در کنار آن شمولی قابل قبولی برای کتاب و نشر آن وجود ندارد. هر کسی که بخواهد کتابی می‌نویسد و آن را نشر می‌دهد و کسی نیست که سؤال کند آیا چنین فردی صلاحیت نوشتن و یا نشر را دارد. دامنه انتقاد کنج دانش نسبت به کتاب‌سازی به اینجا ختم نمی‌شود. این ناشر بر سابقه و پرکار راه جلوگیری از کتاب‌سازی را علاوه بر قدرت نظر در صلاحیت‌ها حذف سیاست‌های بازانه‌ای کاغذ می‌داند و می‌گوید: پیشنهاد می‌شود دولت سوسیست کاغذ را برارود تا آنکه نشر جایگاه خود را پیدا کند. آن وقت معلوم می‌شود چه کسی می‌تواند بماند و در عرصه نشر فعال رویا باشد.»

نشر نیازگون کتاب‌های حقوقی و همستر از همه عرصه کتاب‌های قوانین با نام‌ها و طرح‌های مختلف از سوی نشران باسابقه آنگونه در مطالب بالا هویداست قابل اعتراض جدی است. اگرچه اساتید از کتاب‌های قوانین در جامعه ایران نسبت به گذشته بسیار معقول و وزین‌رویی رویه رشد را طی می‌کند اما تدوین کتاب‌های قوانین به عقیده علیرضا کنج دانش کار ساده‌ای نیست و فردی متخصص و با تجربه را می‌طلبد.

علیرضا کنج دانش با کتابخانه کنج دانش و فرزند کنج دانش اش

شصست نوشتاری ۱۲ حقوقدان

مهار رسیدگان

مجله دانشکده حقوق و علوم سیاسی دانشگاه تهران

مجله دانشکده حقوق و علوم سیاسی منتشر شد.

این نشریه که در زمرة نشریات برجسته علمی ایران است، به سردبیری دکتر عبدالرحمن عالم و زیر نظر دکتر حسینعلی درویدیان عرضه می‌شود.

شماره شصت و شش مجله دانشکده حقوق و علوم سیاسی در زمستان ۱۳۸۳ در ۳۴ صفحه فارسی و ۱۷ صفحه چکیده

انگلیسی‌اش توسط انتشارات دانشکده حقوق و علوم سیاسی منتشر شده است.

از جمله افراد شورای نویسندگان این شماره می‌توان به دکتر محمد آذرنوب، دکتر مسعود اسلامی، دکتر قاسم انصاری، دکتر سید عزت‌الله عرفانی، دکتر ناصر کاویزبان، دکتر ابوالقاسم کریمی، دکتر اردشیر امیر رجسته، دکتر مصطفی حقیق داماد و… اشاره کرد. در ادامه گفتنی است که اعضای هیئت تحریر مجله شامل: دکتر محمدعلی انصاری، دکتر امیرحسین شکاری، دکتر محمود عرفانی، دکتر حسین عسقلانی، دکتر سعید وحیدپور و… نیز از جمله داوران شصت و شصتین شماره مجله دانشکده حقوق و علوم سیاسی دانشگاه تهران بوده‌اند.

از جمله مقالات این نشریه می‌توان به «بررسی خصوصی و حمایت از آن در حقوق اسلام» از باقر انصاری، «هدف سوزلیت مدنی» از حسن بادیانی، «دعوی انتقال» از دکتر سعید غمami، «پایان از ایات و اصل برات» از دکتر ناصر کاویزبان اشاره کرد. این مجله که شامل دو بخش «مقالات» و «مجموعه» است، به قیمت ۹۰۰ تومان به فروش می‌رسد. در بخش «مقالات» شماره اخیر مجله دانشکده حقوق و علوم سیاسی، اندیشه و آثار افرادی چون دکتر سعید حبیبی، دکتر عباس کدخدایی، محمدرضا برومند، محمدرضا شهیدی، اکبر روهایی و… به چاپ رسیده است. در بخش ضمیمه نیز سخنرانی جناب آقای دکتر ناصر کاویزبان، تحت عنوان «اصول منطقی حاکم بر تفسیر قانون اساسی» به چاپ رسیده است.

دکتر ناصر کاویزبان که این سخنرانی را در سمینار حیأت نظارت بر اجرای قانون اساسی ایراد کرده است، مباحثی همچون «طرح بحث و آغاز جستجو در ساده‌ترین مفاهیم»، «شورای نگهبان مرجع تفسیر نیست»، «محمل الفاظ قانون بر معانی عرفی آنها» و… را در طول صحبت‌هایش مطرح کرده است. شماره شصت و شش مجله دانشکده حقوق و علوم سیاسی در شمارگان ۵۰۰۰ نسخه، توسط مؤسسه انتشارات و چاپ دانشگاه تهران به طبع رسیده است. در پایان لازم به ذکر است که این مجله برای دانشجویان دانشکده حقوق و علوم سیاسی دانشگاه تهران به قیمت ۹۰۰ تومان عرضه می‌شود.

که در اول آذر کنکور سراسری رشته ادبیات سال ۱۳۸۳ تصاحب کرده و اکنون چون بزرگوار و پندر در کنار حقوق آئینه نه نشر نگاه تحصیل حقوق در دانشکده حقوق شهید بهشتی است. سیمی والا در نشر و عرضه آثار حقوقی و به تبع آن ارتقای سطح دانش حقوقی ایران زمین وارد می‌گردد. کنج دانش در بخش تخصصی به موضوعاتی چون حقوق در عرصه نشر در جامعه فرهنگی و علمی ایران حرکتی نوین و قابل ستایش است. شایسته است دستگاه فرهنگی کشور در تخصص نبودن حوزه نشر مصمم حرکت کند و با حمایت مادی و معنوی از نشران متخصص در قصلی نو در موضوعات خاص می‌گشاید و راهی را می‌یابد که دیگران ترفه اندامه دلگرمی اصحاب نشر را فراهم آورد و از دیگر سو متوجهی برای کسانی باشد که در تعداد و اصلاح دیگر آماده ورود در این میدانها هستند.

تجدید چاپ کتابهای حقوقی در کتابخانه کنج دانش که به‌طور متوسط سالیانه بالغ بر ۲۰ عنوان می‌شود مؤید موفقیت این انتشارات در عرصه نشر و انتقال دانشجویان و دانش‌پژوهان حقوقی از یک‌سو و درنگاهی بالاتر ارتقای دانش و معلومات حقوقی در سطح عمومی جامعه است. کنج دانش عمده کتاب‌های عرضه شده خود را از حوزه تألیف دارد اما از چاپ ترجمه کتاب‌های حقوقی نیز غافل نمانده است. سنی بی تاچهل عنوان کتاب انتشار یافته از حوزه ترجمه آن هم در شرایطی که کتاب‌های ترجمه شده حقوقی در کشور نسبت به دیگر علوم چون جامعه‌شناسی و سیاست ناچیز است. قابل توجه است، ده سال نشر حقوقی مداوم و تخصصی از سوی این انتشارات و رشد قابل توجه عناوین انتشار یافته در طول سال‌های اخیر نیز قابل تقدیر است.

مدیر انتشارات کنج دانش با تقسیم‌بندی کتاب‌های علمی

شماره ۲۳۸
۱۸ اردیبهشت ۱۳۸۳
۹

حقوق ارتباطات

مرکز تحقیقات، مطالعات و سنجش برنامه‌های صدا و سیما

حقوق ارتباطات یکی از حوزه‌های مطرح در علوم ارتباطات است که پیوسته در بیست ساله اخیر در میان کنش‌شدان مورد توجه قرار گرفته است. با توجه به رخدادهای پس از جنگ جهانی دوم و به کارگیری رسانه‌های صوتی و تصویری به عنوان ابزاری سیاسی، اقتصادی و تجاری و بروز پیامدهای مادی و معنوی به کارگیری آنها، به تدریج در اروپا و آمریکا حجم ادعای حقوقی در سطح کشور، منطقه‌ای و بین‌المللی افزایش یافته و این کشورها را بر آن داشته تا در زمینه هر یک از رسانه‌ها اهم از چاپی یا بخشی، قوانین مدون و جامعه تنظیم و تدوین نمایند.

با پیشرفت و توسعه برشبات فناوری‌های ارتباطی، پیدایش رسانه‌های جدید از قبیل ویدئو، موزو و غیره منوط شدن رایانه و فرزندتورس و ژنی آن اینترنت، پیچیدگی مسائل و مباحث حقوقی ارتباطات افزون شد. دولت‌ها که تا حدود دهه شصت در بهره‌برداری از رسانه‌های موجود در محدود جغرافیایی خود درصدد وضع قوانین ویژه در حفظ آزادی‌های اجتماعی «حقوق خصوصی»، حق مالکیت معنوی و فکری، «حق حرمت» و انتشار اخبار و اطلاعات بودند، در دهه نود در سطح بین‌المللی بایستی این اهداف را دنبال می‌کردند. چراکه مبارزه با اموال فراموشی دیگر در سطح جهانی به جنبه در شهرهای تحت حکومت‌شان مبرم نبود. حفظ حریم خصوصی افراد، مقابله با هک، حرمت‌نعمت بودن شرایطی که در هر تائه دریافت هرازها رایات اطلاعات، جبر و برنامه، از مراکز تولید و پخش اطلاعات تنها با عضویت در یک پایگاه اینترنتی، در اقصای نقاط جهان میسر است. کار ساده‌ای نیست. از سال ۱۳۸۰ مطالعه و بررسی نظام‌های حقوقی رسانه‌ای کشورهای، آشنایی با ادبیات موجود این حوزه از مأموریت‌های ضروری مرکز تحقیقات، مطالعات و سنجش برنامه‌های صدا و سیما تشخیص داده شد و با شروع فعالیت گروه حقوق ارتباطات در اداره کل مطالعات رسانه‌های طرح‌های پژوهشی، ترجمه منابع و موقن مرتبط با مسائل و مباحثات گوناگون حوزه حقوق رسانه‌های صوتی و تصویری و بخشی آغاز شد. حاصل فعالیت‌های این گروه در سه بخش درمست انتشار است:

فهرست مطالب سه ترجمه فوق به صورت ۳ فصل از یک گزارش به ضمیمه موجود است. فصل اول که شماره آتی فصلنامه پژوهش و سنجش ویژه «حقوق رسانه‌ها» است که فراوان مقاله این شماره نیز بیوست می‌باشد.

پژوهش‌های در دست نشر

مرکز تحقیقات، مطالعات و سنجش برنامه‌های سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران در راستای اشاعه حقوق ارتباطات و تبیین حقوق رسانه‌ها دست به پژوهش ترجمه‌های متعددی با همکاری اساتذگان وده است که بزودی منتشر می‌شود. در این مجال به معرفی برخی از این پژوهش‌ها خواهیم پرداخت که عبارتند از: محدودیت‌های اخلاقی حاکم بر پخش در انگلستان و ایران؛ گروه رسانه و ارتباطات اقدام به پژوهش در زمینه محدودیت‌های اخلاقی حاکم بر پخش در انگلستان و ایران نموده است. این پژوهش که به وسیله احمد زنجیری و فاطمه جعفری صورت گرفته است موضوعاتی چون پخش و نمایش جنسیت در برنامه‌ها، پخش و نمایش جنسیت، برنامه‌هایی درباره مواد مخدر و مشروبات الکلی، الحادی و کفرآمیز در انگلستان مورد بررسی قرار گرفته است. همچنین درباره محدودیت‌های اخلاقی حاکم بر پخش در ایران با محورهایی چون محدودیت‌های اخلاقی، اخبار، فیلم، سریال، برنامه‌های مستند و تجاری مورد ارزیابی قرار گرفته و در پایان به نتایج رسیده‌اند.

بررسی تطبیقی اصول تبلیغات بازرگانی در جهان اسلام و ایران

دکتر محسن اسماعیلی پژوهشگر برجسته علوم ارتباطات تحقیقی در زمینه بررسی تطبیقی اصول و مبانی تبلیغات بازرگانی در جهان معاصر، ایران و اسلام با رویکردی حقوقی انجام داده است. ابتدا به سیر تاریخی تبلیغات بازرگانی می‌پردازد و جنبه‌های مختلف آن را بررسی می‌کند. سپس به تعریف حقوق تبلیغات بازرگانی می‌رسد و به پیوندهای حقوقی، اخلاق و دین اشاره دارد و بررسی منابع حقوقی تبلیغات بازرگانی و تحلیل مفهومی و شکلی تبلیغات بازرگانی در حقوق ایران را در پیش از انقلاب اسلامی و پس از آن بررسی می‌کند. دکتر اسماعیلی در بخش‌های پایانی این کتاب به بررسی و تحلیل تبلیغات بازرگانی در صدا و سیما و حقوق ارتباطات در برنامه چهارم توسعه، نظری جالب می‌پردازد.

تجاوز به حریم خصوصی افراد به عنوان یکی از محدودیت‌های حاکم بر پخش این پژوهش که به وسیله سید علی محسنیان صورت گرفته است به موضوعاتی چون سابقه و تعریف حریم خصوصی، مبانی حق حریم خصوصی، حق حریم خصوصی افراد و رسانه‌ها و مطالعه تطبیقی در حقوق انگلیس، ایران و فرانسه می‌پردازد. وی در فصل چهارم این پژوهش شیوه‌های مدیریت مستقل یا خود تنظیمی را بررسی می‌کند و پیشنهادهایی ارائه می‌کند.

حقوق رسانه‌ها در انگلیس

حقوق رسانه‌ها در انگلیس ترجمه کتاب Media Law است.

که فرشته جعفری آن را ترجمه کرده است و در زمینه جنبش و حریم خصوصی افراد، حق مالکیت معنوی، اطلاعات محرمانه، مطالب موهن و خلاف موازین اجتماعی، تفرق زناهی و توهمین به مقدسات، اخلاق در نظم دادگاه، گزارش رویدادها و امور جاری، اینترنت و تلویزیون را مورد بررسی قرار می‌دهد.

حمایت از حریم خصوصی در مقابل رسانه‌ها

حمایت از حریم خصوصی در مقابل رسانه‌ها در رضا معین آبادی ترجمه کرده است. این کتاب به بررسی قانون در کشورهای آلمان، اسپانیا، انگلیس، ایالات آمریکا و سوئد، این کتاب به بررسی‌های مفصلی از حریم خصوصی در حقوق مدنی نگاه می‌دارد. موادی چون قانون اخلاق حرفه‌ای خبرنگاران، جرایم کیفری علیه حریم خصوصی و رسانه‌های نوشتاری را در بر می‌گیرد.

قوانین و مقررات حاکم بر تبلیغات چاپی و پخش در انگلیس، را احمد زنجیر ترجمه و فرشته جعفری تلخیص و ویرایش کرده است. این پژوهش مقررات ناظر بر تبلیغات چاپی و مقررات ناظر بر تبلیغات پخش- تلویزیون را در بر می‌گیرد.

قانون تبلیغات تجاری در آمریکا و چین

قانون تبلیغات تجاری در آمریکا و جمهوری خلق چین را احمد زنجیر ترجمه کرده است و به مقررات و محتوای تبلیغاتی و مسؤلیت حقوقی می‌پردازد.

افترا و هتک حرمت در اینترنت

پژوهش افترا و هتک حرمت در اینترنت با توجه به نظام حقوقی انگلیس و آمریکا را احمد زنجیر ترجمه کرده است. در این پژوهش مطالبی چون هتک حرمت در اینترنت، وب جهانی و مسؤلیت ارائه‌دهندگان خدمات اینترنتی آمده است.

جرائم رایانه‌ای

فرشته جعفری در نوشتن فصل «تیریزی جرایم رایانه‌ای» ترجمه کرده‌اند. در این پژوهش به جرایم رسانه‌ای و اینترنت، درباب مختلف تأثیرات مجرم رایانه‌ای و مشکلات پژوهش زمینه این قبیل جرایم را مورد بررسی قرار داده. در فصل دیگر این تحقیق، جرایم رسانه‌ای از خطر ناواقفیت و وسعت تخلفات رایانه‌ای می‌مورد تحلیل قرار گرفته است.

قانون حریم خصوصی رسانه‌ها

قانون حریم خصوصی رسانه‌ها نیز با ترجمه مهدی فرهنگت صادقی و ویرایش فرشته جعفری آماده انتشار شده است. در این تحقیق مسائلی چون توسعه قضائی قانون حریم خصوصی، انتشار مطالب خصوصی، نشر اکاذیب و هتک حرمت خصوصی، حق انتشار، ارزش‌های خبری و دفاع از ورود به حریم خصوصی و محدودیت‌ها و مشکلات و دفاع از ورود به حریم خصوصی مورد تحلیل و ارزیابی قرار گرفته شده است.

کتابخانه‌های حقوق و علوم سیاسی دانشگاه تهران

به دانشگاه تهران که قدم می‌گذاری انبوهی از جوامع سیاسی علاوه بر کتابخانه اصلی که به نام دانشکده حقوق و علوم سیاسی است، عبارتند از کتابخانه مرکز مطالعات عالی بین‌المللی، کتابخانه مؤسسه حقوق تطبیقی و کتابخانه مؤسسه حقوق جزا و جرم‌شناسی آنچه پیداست این نکته است که هر آنچه علوم تخصصی تر شود به مراتب کتاب‌ها تخصصی‌تر و در نتیجه کتابخانه‌ها نیز از واحد عمومی و علمی به واحدی خصوصی و جزئی تبدیل می‌شود.

کتابخانه دانشکده حقوق و علوم سیاسی

کتابخانه دانشکده حقوق و علوم سیاسی دانشگاه تهران در سال ۱۳۱۸ هجری شمسی راه‌اندازی شد یعنی

پنج سال پس از تأسیس دانشگاه تهران و در طول بالغ بر هشت سال فعالیت اکنون ۳۰۱۳۳ عنوان و افزون بر ۱۹۹۰۰۰۰ جلد کتاب، ۹۳۵ عنوان نشریات ادواری لایح و ۱۰۳۵ عنوان نشریات ادواری فارسی را در خود جای داده است. بیش از ۵۰۰ عنوان نشریه با مجموعه‌ای کامل همچنان حفظ شده است. علاوه بر این بیش از ۶۸۰۰ جلد پایان نامه دانشجویی در مقاطع کارشناسی، کارشناس ارشد و دکتری نیز در کتابخانه نگهداری می‌شود که از این تعداد ۱۲۰۰ جلد آن مربوط به دوره‌های تحصیلات تکمیلی است. کتابخانه را شخصی تحصیلکرده دوره دکتری حقوق، مدیریت می‌کند و معاون اجرایی کتابخانه نیز کارشناس ارشد کتابداری است. بخش‌های کتابخانه شامل مرجع، فهرست‌نویسی و سازماندهی، امانت، نشریات و مخزن است. نظام خدمات رسانی کتابخانه به صورت نیمه باز و بخش مرجع و نشریات به صورت باز اما مخزن بسته است. دکتر قنبری مدیر کتابخانه می‌گوید: به علت نیاز ویژه دانشجویان دوره دکتری این‌نامه و ویژه‌ای برای استفاده آنها از مخزن کتابخانه تدوین شده است. بخش مرجع

کتابخانه مشتمل بر ۵۵۰۰ عنوان کتاب مرجع است و برحسب نام نویسنده، عنوان کتاب و موضوعات فهرست شده‌اند. دانشجویان به راحتی به دایرة‌المعارف‌ها، واژه‌نامه‌ها، سالنامه‌ها، دستنامه‌ها، نمایه‌ها، چکیده‌ها و فهرست‌های مورد نیاز دسترسی پیدا می‌کنند.

نوع رده بندی به کار گرفته شده در کتابخانه رده بندی کنگره (IC) بوده و هر کدام دارای رده بندی فرعی هستند. در حال حاضر برای سازماندهی کتاب‌ها از سایت کتابخانه کنگره در شبکه اینترنت استفاده می‌شود و پنج مجموعه فرهنگ انگلیسی-فارسی گویا برای مراجعه کنندگان به کتابخانه وجود دارد.

این کتابخانه به دانشجویان و اساتید دانشکده حقوق و علوم سیاسی کتاب امانت می‌دهد و دانشجویان سایر دانشکده‌های دانشگاه تهران پاسرویس امانت بین کتابخانه‌ای قادر به امانت گرفتن کتاب هستند. دانشجویان سایر مؤسسات آموزشی زیر نظر وزارت علوم، تحقیقات و فناوری فقط در محل کتابخانه می‌توانند از منابع موجود بهره بگیرند. مدت و تعداد کتب برای امانت دانشجویان با توجه به مقطع تحصیلی دانشجویان متفاوت است. مثلاً برای دوره کارشناسی یک دانشجو می‌تواند ۲ جلد کتاب را برای مدت دو هفته به امانت بگیرد و دانشجویان دوره‌های کارشناسی ارشد و دکتری به ترتیب ۲ جلد کتاب برای سه هفته و چهار هفته می‌توانند به امانت بگیرند. دانشجویان نیز

کتابخانه مؤسسه حقوق جزا و جرم‌شناسی

مؤسسه حقوق جزا و جرم‌شناسی از دیگر مؤسسه‌های آموزشی تحقیقاتی وابسته به دانشکده حقوق و علوم سیاسی دانشگاه تهران است و فعالیت‌های آموزشی مؤسسه نشان از قدمت چهار دهه پیش دارد. امکانات کتابخانه‌ای مؤسسه شامل کتب، نشریات و پایان‌نامه‌های حقوقی و جرم‌شناسی است. در همه جهت این مؤسسه بعد از آموزش علاقه‌مندان طی دوره‌های خاصی به آنان دیپلم جرم‌شناسی اعطا می‌شود. در سال ۱۳۹۴ این مؤسسه در پی تحولاتی متحمل شده اما در سال ۱۳۵۳ مطابق سفر نماینده‌ای از سوی سازمان ملل به نام دهنی زایوه ضرورت راه‌اندازی مجدد مؤسسه جرم‌شناسی به ترحیم سازمان ملل احساس شد. بعد از انقلاب اسلامی فعالیت مؤسسه به حالت تعلیق درآمد اما از سال ۱۳۶۸ فعالیت خود را از سر گرفت. کتابخانه مؤسسه با مجموعه‌ای بالغ بر ۱۰۰۰ جلد کتاب لایح، ۱۲۶۶ جلد کتاب فارسی، ۶۶ عنوان نشریه و ۶۶۶ عنوان پایان‌نامه مکان مناسبی برای مطالعات حقوقی کفایت می‌کند. با توجه به وضعیت کتابخانه‌های دانشکده حقوق و علوم سیاسی و کمبود بودجه و وضعیت مراجعین به سالن مطالعه زیبایی نامی کتابخانه اصلی که به نام دانشکده حقوق و علوم سیاسی است ۱۶ نفر مشغول کار با دوره روزانه به ۳۰۰ نفر مراجعه کنند. پاسخ می‌دهند با توجه به آماد دانشجویان دانشکده حقوق و علوم سیاسی در مقطع کارشناسی کارشناسی ارشد و دکتری روزانه بالغ بر ۱۱۰۰ نفر دانشجوین به کتابخانه مراجعه می‌کنند و کتابخانه مأموران به طور متوسط پذیرای ۷۵۰۰ دانشجو است که این عدد با توجه نقش محوری کتاب و کتابخانه در فضای دانش‌اندوزی و پژوهش است. گرچه این دانشگاه‌ها هنوز از ارتباط بین کتابخانه‌ای با دیگر مراکز کتابخانه‌ای با دیگر دانشگاه‌ها اما با برقراری ارتباط بین تحقق اهداف بالاتر و فراهم می‌آورند.

کتابخانه مؤسسه حقوق تطبیقی
سابقه تأسیس کتابخانه مؤسسه حقوق تطبیقی به سه دهه قبل یعنی ۱۳۵۲ برمی‌گردد. این کتابخانه تخصصی که ویژه حقوق تطبیقی و اسلامی است شامل بخش‌های مرجع، مخزن، نشریات، اطلاع‌رسانی، فهرست‌نویسی و آماده‌سازی است. کتاب‌های موجود در این کتابخانه بالغ بر ۹۰۰۰ جلد لایح است. بخش اطلاع‌رسانی کتابخانه با دو رایانه به صورت Online در اختیار دانشجویان و محققین قرار دارد. این کتابخانه به همه محققین، دانشجویان، قضات، وکلا و مؤسسات و ادارات سرویس دهی می‌کند.

کتابخانه مؤسسه حقوق جزا و جرم‌شناسی

مؤسسه حقوق جزا و جرم‌شناسی از دیگر مؤسسه‌های آموزشی تحقیقاتی وابسته به دانشکده حقوق و علوم سیاسی دانشگاه تهران است و فعالیت‌های آموزشی مؤسسه نشان از قدمت چهار دهه پیش دارد. امکانات کتابخانه‌ای مؤسسه شامل کتب، نشریات و پایان‌نامه‌های حقوقی و جرم‌شناسی است. در همه جهت این مؤسسه بعد از آموزش علاقه‌مندان طی دوره‌های خاصی به آنان دیپلم جرم‌شناسی اعطا می‌شود. در سال ۱۳۹۴ این مؤسسه در پی تحولاتی متحمل شده اما در سال ۱۳۵۳ مطابق سفر نماینده‌ای از سوی سازمان ملل به نام دهنی زایوه ضرورت راه‌اندازی مجدد مؤسسه جرم‌شناسی به ترحیم سازمان ملل احساس شد. بعد از انقلاب اسلامی فعالیت مؤسسه به حالت تعلیق درآمد اما از سال ۱۳۶۸ فعالیت خود را از سر گرفت. کتابخانه مؤسسه با مجموعه‌ای بالغ بر ۱۰۰۰ جلد کتاب لایح، ۱۲۶۶ جلد کتاب فارسی، ۶۶ عنوان نشریه و ۶۶۶ عنوان پایان‌نامه مکان مناسبی برای مطالعات حقوقی کفایت می‌کند. با توجه به وضعیت کتابخانه‌های دانشکده حقوق و علوم سیاسی و کمبود بودجه و وضعیت مراجعین به سالن مطالعه زیبایی نامی کتابخانه اصلی که به نام دانشکده حقوق و علوم سیاسی است ۱۶ نفر مشغول کار با دوره روزانه به ۳۰۰ نفر مراجعه کنند. پاسخ می‌دهند با توجه به آماد دانشجویان دانشکده حقوق و علوم سیاسی در مقطع کارشناسی کارشناسی ارشد و دکتری روزانه بالغ بر ۱۱۰۰ نفر دانشجوین به کتابخانه مراجعه می‌کنند و کتابخانه مأموران به طور متوسط پذیرای ۷۵۰۰ دانشجو است که این عدد با توجه نقش محوری کتاب و کتابخانه در فضای دانش‌اندوزی و پژوهش است. گرچه این دانشگاه‌ها هنوز از ارتباط بین کتابخانه‌ای با دیگر مراکز کتابخانه‌ای با دیگر دانشگاه‌ها اما با برقراری ارتباط بین تحقق اهداف بالاتر و فراهم می‌آورند.

کتابخانه مؤسسه حقوق تطبیقی
سابقه تأسیس کتابخانه مؤسسه حقوق تطبیقی به سه دهه قبل یعنی ۱۳۵۲ برمی‌گردد. این کتابخانه تخصصی که ویژه حقوق تطبیقی و اسلامی است شامل بخش‌های مرجع، مخزن، نشریات، اطلاع‌رسانی، فهرست‌نویسی و آماده‌سازی است. کتاب‌های موجود در این کتابخانه بالغ بر ۹۰۰۰ جلد لایح است. بخش اطلاع‌رسانی کتابخانه با دو رایانه به صورت Online در اختیار دانشجویان و محققین قرار دارد. این کتابخانه به همه محققین، دانشجویان، قضات، وکلا و مؤسسات و ادارات سرویس دهی می‌کند.

شماره ۱۱
۱۹ اردیبهشت ۱۳۹۲

شماره ۱۱
۱۹ اردیبهشت ۱۳۹۲

دکتر محمدرضا ضیایی بیگدلی، استاحقوق بین الملل :

به کتاب‌های حقوق بین‌الملل نیاز داریم

محمدرضا ضیایی بیگدلی دکتری حقوق بین الملل کشور، به تدریس مشغول است و در کنار این موضوع، دکتر بیگدلی پنج عنوان کتاب نیز منتشر کرده است. کتاب «حقوق بین‌الملل عمومی» یکی از کتاب‌های درسی دانشگاهها است و اکنون به چاپ بیست و یکم رسیده است. ضیایی بیگدلی بعد از اتمام دوره لیسانس در دانشگاه تهران به فرانسه رفت و در دانشگاه مون پلیه فرانسه، فوق لیسانس و دکتری حقوق بین‌الملل را اخذ کرد. در سال ۲۹ به همراه پدرش فعالیت خود را در مدرسه عالی علوم قضایی و اداری آغاز کرد که امروز در قالب «مجمع آموزش عالی قم» به کار خود ادامه می‌دهد. بعد از انقلاب و از پندو تابعین دانشگاه علامه طباطبائی در این دانشگاه حضور داشته و از استانداری تا استانداری و در آن پیوسته است. او اکنون استاد است. ۲۵ دانشگاه است.

چطور شد اولین کتابتان را نوشتید و این نقشه در چه سالی اتفاق افتاد؟

من از زمانی که کار تدریس را شروع کردم، به فکر نگارش کتابی بودم. به این ترتیب که شروع تدریس، با شروع پژوهش همراه بود و این فاعده ایست که باید اتفاق بیفتد. اولین کتاب من با عنوان روابط حقوق بین‌الملل عمومی منتشر شد. چاپ اول این کتاب به سال ۱۳۵۶ برمی‌گردد. من این کتاب را مرتباً ویرایش کرده‌ام و آن چیزی که اکنون تحت عنوان چاپ بیست و یکم برای نمایشگاه آماده است، تقریباً اساسی با کتاب چاپ اول دارد.

سخن است در مورد این تجدیدنظر کمی توضیح دهید؟
در شاخه‌های مختلفا حقوق بین‌الملل بیشترین تغییر و تحول را دارد. دگرگونی‌های به وجودآمده در روابط بین‌الملل و مسائلی که هر روز حقوق بین‌المللی با آن مواجه است در کنار کنوانسیون‌های مختلف، سبب می‌شود که حقوق بین‌الملل مرتباً دچار تغییر و تحول شود. یک بخش از تجدیدنظرهای کتاب به این قضیه برمی‌گردد. از طرف دیگر، آثاری به موازات این کتاب در دنیا منتشر شده، تغییرات و تحولاتی که در دیدگاهها پیدا شده و در نهایت تغییراتی است که گذشت زمان در خود ام پیدای می‌شوند، از دیگر دلایلی است که کتاب را مورد تجدیدنظر قرار داده‌ام. از بعد هم این کتاب به عنوان یک کتاب درسی دانشگاهی پذیرفته شد.

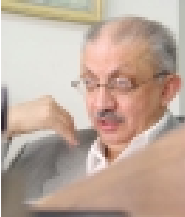
بله. بعد از انقلاب فرهنگیه کتاب روابط بین‌المللی عمومی» یکی از جدیدترین کتاب‌های بود که در این زمینه وجود داشت. به همین دلیل شورای انقلاب فرهنگي آن را به عنوان کتاب درسی تمام دانشگاههای کشور قرار داد. به این ترتیب مورد استقبال قرار گرفت و یکی از دلایلی که الان با شما گان هنوز نسخه به چاپ بیست و یکم رسیده، همین نکته بوده که دانشجویان در ریشه‌های حقوق و علوم سیاسی و روابط بین‌الملل آن را به عنوان کتاب درسی پیش رو دارند. شاید یادآوری این نکته حائلی از لطف بیانشد که تاکنون هیچ کتابی در زمینه حقوق در ایران به چاپ بیست و یکم نرسیده است. به جز این که گاهی کتاب به عنوان کتاب درسی مطرح بوده، آیا منت دیگری هم داشته که تا این حد مورد استقبال قرار گرفته است؟

از دلایلی که می‌توان به جامعیت کتاب اشاره کرد، ادبیات کتاب نیز در مورد استقبال قرار گرفتن آن می‌تأثیر بوده است. این کتاب به گونه‌ای است که دانشجویان دوره لیسانس خیلی راحت می‌توانند آن را بی‌زحمت بر قرار کنند. به جز در آن سال‌هایی که به دلیل انقلاب فرهنگي دانشگاهها تعطیل بود، تقریباً در هر سال این کتاب تجدید چاپ شده است. البته خوشبختانه کتاب‌های دیگری نیز در این زمینه و در طی این سال‌ها منتشر شده، ولی اغلب جامعیت لازم را نداشته، علاوه بر آنکه این کتاب‌ها، بیشتر ترجمه بودند تا تألیف. البته باز هم باید اضافه کنم که اکثر این ترجمه‌ها هم چندان خوب انجام نشده بودند.

کتاب بعدی‌تان چه بود؟
در کنار کتاب «حقوق بین‌الملل عمومی» کتاب «حقوق جنگ» یا حقوق مناصفات مسلحانه» را نیز چاپ کردم. این کتاب را در سال ۱۳۷۰ منتشر کردم که بخشی از حقوق بین‌الملل است که بر جنگ و برگیری بین کشورها نظارت دارد. کتاب «حقوق جنگ» را دانشگاه علامه طباطبائی منتشر کرد. چرا این کتاب به اندازه حقوق بین‌الملل عمومی مورد استقبال واقع نشده؟

کتاب «حقوق جنگ»، در دوره کارشناسی ارشد و دکترا تدریس می‌شود و ساختار آن با کتاب «حقوق بین‌الملل عمومی» فرقی‌هایی دارد. کتاب حقوق بین‌الملل عمومی بیشتر یک کتاب تخصصی بوده است و به همین دلیل است که حقوق جنگ در طی این سال‌ها، فقط یک‌بار تجدید چاپ شده است. البته به دلایل دیگری نیز در طول مصاحبه اشاره خواهم کرد.

کتاب دیگری دارم که اکنون به چاپ هفتم رسیده است. این کتاب «اسلام و حقوق بین‌الملل» نام دارد. این کتاب را

دکتر محمدرضا ضیایی بیگدلی؛ اولین کتاب من با عنوان «روابط حقوق بین‌الملل عمومی» منتشر شد

می‌توان عصرانه انقلاب فرهنگي دانست. در دوره‌ای که دانشگاهها از فعالیت باز ایستادند و کلاس‌ها تعطیل شدند، اعضای هیات علمی موظف شدند، به‌های تدریس به یک کار تحقیقاتی مبادرت کنند. من نیز به دلیل علاقه‌ای که به حقوق بین‌الملل داشتم و از طرف دیگر، از زمان تحصیل در اروپا، همواره این عطفه بر ابرام وجود داشت که ما در اسلام نیز مسائلی در مورد حقوق بین‌الملل داریم یا خیر، کتاب «اسلام و حقوق بین‌الملل» را کار کردم. در این کتاب به مسائلی اشاره کرده‌ام، از جمله اینکه اسلام چه نگرش و نگاهیه به روابط بین‌الملل دارد. البته قسمتی از بخش بوداری این کتاب، در زمان تحصیل در اروپا انجام شده بود. در این فرصتی که شورای انقلاب فرهنگي داد، پیش‌های گذاشته را در کنار تحقیقات جدیدم گذاشتم و در نهایت «اسلام و حقوق بین‌الملل» را نوشتم.

این کتاب مورد استقبال ستاد انقلاب فرهنگي قرار گرفت و نگارش آن سه سال وقت مرا گرفت و برای نوشتن آن ۲۵۰۰قیش داشتم و ۴۰۰۳۰۰۰ منبع مروره مراجعه بود.

این منابع چه بودند؟
این منابع عبارت بودند از کتاب‌هایی که در زمینه حقوق بین‌الملل با اسلام به زبان فارسی باعربی نوشته شده بودند. همچنین به کتاب‌های قهفی، متون اصلی مثل قرآن کریم، روایات، احادیث و… مراجعه کردم. می‌خواستم بدانم که نظر ائمه اطهار در مورد روابط بین‌المللی چه بوده است. این نکات آنقدر برای من جالب بود که کار مرتب‌انجام یافت. چاپ اول کتاب توسط شرکت انتشار جناب شد. این یک مؤسسه اسلامی بود که مهتدس سخنی مدت

ها سوزولیشش را به عهده داشت. این کتاب هم اکنون توسط نشر دانش چاپ می‌شود که به چاپ هفتم رسیده است. البته این کتاب هم، کتابی درسی است، اما در هر حال تفاوت‌هایی با کتاب «حقوق بین‌الملل عمومی» دارد.

کتابی هم با عنوان «حقوق شوروی» دارید، درست است؟
بله. من این کتاب را در فاصله تعطیلی دانشگاهها و در جریان انقلاب ترجمه کردم. این کتاب توسط یک نویسنده و استاد دانشگاه فرانسوی نوشته شده بود و هر چند کتاب مفصلی نبود، اما کتاب جامعی در مورد حقوق در شوروی بود. در زمان پیش از انقلاب، به دلیل تضادی که با انقلاب سوسیالیستی وجود داشت، اجازه چاپ چنین کتابی ازمانی نداشت. من برای اولین بار این کتاب را منتشر کردم. اصل فرانسوی کتاب که نوشته میشل لژا بود، در طول همان سال به دستم رسید که عرض سه چهارمراه ترجمه‌اش کردم و بعد از چاپ هم با استقبال خوبی مواجه شد. یکی از دلایل این استقبال جامعیتی بود که کتاب داشت. «حقوق شوروی» تصویر جامعی را از نظام حقوقی در شوروی ارائه می‌داد که برای همه خیلی جالب بود. چون ما قبلاً نه در دانشگاهها چنین عنوانی را می‌خوانیدیم و نه در کتابفروشی‌ها کتابی با چنین موضوعی وجود داشت.

بعدها با پدید آمدن زمینه فروپاشی شوروی و بعد فروپاشی کامل آن، این کتاب بیشتر جنبه تاریخی پیدا کرد و جنبه کاربردی‌اش را از دست داد.

اخترام هم کتابی منتشر کرده‌اید کمی در مورد این کتاب توضیح دهید
بله. این کتاب گذشته منتشر شد و «حقوق و معاهدات بین‌المللی» نام دارد. این کتاب را من توانم بخشی از حقوق بین‌الملل عمومی دانست. باین توضیح که به‌طور مفصل تر و دقیق‌تر به این موضوع پرداخته است. به جز آنی می‌توانم بگویم که این کتاب نتیجه سیزده سال مطالعه من بوده است. از سال ۹۰ که ما رشته کارشناسی ارشد حقوق بین‌الملل را در دانشگاه علامه شروع کردم، درسی داشتیم با عنوان حقوق معاهدات بین‌الملل که خودم آن را تدریس می‌کردم. من مطالعه‌ام را از همان سال با جدیت بیشتری دنبال کرده تا این کتاب نتیجه این سال‌ها، سال گذشت و توسط انتشارات گنج دانش منتشر شد. این کتاب در همین مدت یک‌سال به چاپ دوم رسیده است. باین توضیح که همین درسی دانشجویان دوره کارشناسی ارشد و دکترا است و چندان مورد استفاده دانشجویان دوره لیسانس نیست.

به غیر از تجدیدنظر دائمی که به روی کتاب روابط بین‌الملل عمومی، انجام می‌دهم، طرح کامل دانشگاهی ای دارم که با همکاری برخی از دوستان و دانشجویان فوق لیسانس و دکترا در حال انجام هستیم. این کتاب قراربعضاً نوی است و مورد دیدان بین‌المللی دانشگاهی، شاید برای شما جالب باشد که در دنیا نیز کمتر چنین کار مهمه ندی شده و دقیقری روی این موضوع انجام شده است. البته این کار به فرست زبانی ایجاد دارد و ممکن است جزیلات زیادی را به خود اختصاص دهد.

کتاب روابط بین‌الملل عمومی» را طی چند سال نوشید؟
از سال ۹۹ تا سال ۵۶ در واقع من طبق قانون فاروس بلد با تحقیق ام‌پ‌پ نیز شروع کردم. سال ۹۹ شروع به کدنس کردم. کار باشی پایه مطالعه و تحقیق کنیه

در سال ۵۶ از قیش برداری‌های فراوان متوجه شدم که می‌توانم کتاب را منتشر کنم، یعنی آن را از حالت جزوه درسی خارج کنم و شکل کتاب به آن بدهم. همیشه در روند پیدایی کتاب‌های دانشگاهی این نکته وجود دارد که اول به صورت جزوه هستند و یا کامل شدن به صورت کتاب درمی‌آیند. کتاب حقوق و معاهدات را نیز در ابتدا به عنوان جزوه منتشر کردم.

تمامان برای کتاب حقوق بین‌الملل عمومی چه بوده است؟
منابع این کتاب عموماً فرانسوی بودند. بخشی از این اطلاعات را من در فرانسه و به عنوان کتاب درسی خوانده‌م و بخش دیگری را هم بعداً خواندم. در این کتاب به مقرر خیلی کم نیز از منابع فارسی استفاده کردم.

یعنی می‌خواستند این منابع فرانسوی را با فرهنگ ایرانی هماهنگ کنند

اسم حقوق بین‌الملل روی آن وجود دارد. در این بحث ما ایران وفرانرا ن‌داریم. یعنی در همه جای دنیا از یک قاعده پیروی می‌کند. به همین دلیل حقوق بین‌الملل هیچ منافاتی با حقوق ایران‌ندارد. چون به‌نظم آن چیزی که شما بیشتر در ذهن دارید، حقوق داخلی است.

شما کتابی دارید یا عنوان **اسلام و **حقوق بین‌الملل**؟ آن وقت **«ایران و حقوق بین‌الملل»** هم می‌تواند معنا پیدا کند.**

بحثی را که من در آن کتاب انجام دادم، فقط مربوط به ایران نیست. این بحث به‌عنوان مکتب اسلام بر می‌گردد و این نکته را مطرح می‌کند که آیا مکتب اسلام قاعده و ضوابطی در مورد حقوق بین‌الملل دارد یا خیر. به بیان دیگر می‌توانم بگویم بحث اسلام و حقوق بین‌الملل بیشتر یکی حالت نظری دارد تا حالت عملی. از طرف دیگر، کاری به این نکته نداشته‌ام که ایران مسائل مربوط به حقوق اسلامی و روابط بین‌الملل را رعایت می‌کند یا نه. چون اولاً اسلام فقط مربوط به ایران نیست و یک مکتب جهانشمول است. من فقط می‌خواستم با نگرش نظری اسلام به حقوق بین‌الملل بپردازم.

در کاری که شما می‌کنید، دانشگاه چه جایگاهی دارد؟

دانشگاه جایگاه مهمی دارد. اما از ما و ما هم این کار به‌عهدده دانشگاه نیست و البته باید اضافه کنم که کل دانشگاهها، متأسفانه در کارهای اجرایی پژوهشی خیلی کند عمل می‌کنند. در این قسمت بخش خصوصی بهتر عمل می‌کند. موسسات دولتی و دانشگاهها در چاپ کتاب خیلی کند عمل می‌کنند. یادم نیست که در چاپ چندم بود که انتشارات «سمت» پیشنهاد کرد که چاپ کتاب حقوق روابط بین‌الملل عمومی را به‌عهد بگیرد. بعد از بررسی‌های فراوان گفتند که کتاب حداقلی بعد از یکسال دیگر منتشر می‌شود. در حالی که بخش خصوصی کتاب را در دو ماه منتشر کرد. در اینجا می‌توانم نتیجه بگیرم که اگر کتاب حقوق جنگ را به جای دانشگاه به یک ناشر خصوصی می‌دادم، قطعاً به چاپ پنجم و ششم رسیده بود. ولی این کتاب در چاپ دوم متوقف شده و دلیل آن نیز سیل مشخص است. به غیر از این فرآیند چاپ آن مقصد طول کشید و در چه فرآیند اداری در دانشگاه گرفتار شد. خوب هم ترویج نشد. سه‌ماه توزیع یکی از مسائل مهم و اساسی حوزه کتاب است. کتاب حقوق روابط بین‌الملل را شما می‌توانید در انصاف‌فایف کشور پیدا کنید. برای اینکه ناشر به دلیل فروش پایین‌ش کتاب، اما برای ناشر بخش دولتی، این نکته مهم‌نست که کتاب فروش پرودانه این نکته‌ای است که به‌نظم باید در نظریه‌های شما بیاید.

مؤسسه‌های دولتی و دانشگاهها آفندبرای انتشار یک مقاله یا کتاب وقت صرف می‌کنند که آن تحقیق دیگر به روز بودنش را از دست می‌دهد.

در صورتی که ممکن است در همان یکسال کتاب بیاید دوباره تجدید چاپ شود

بله. بازار نشر یک قانون وجود دارد. اینکه جای هیچ کتابی نباید در بازار خیلی بماند. وقتی علاقه‌مند، دانشجو، داوطلب از سون کارشناسی می‌رشد… سریع کتاب می‌آید و آن را پیدا نمی‌کند، سریع کتاب دیگری می‌رود.

فکر می‌کنم دانشگاه باید چند پستن کاری باشد.

بله. دانشگاه و موسسات تحقیقاتی باید این گونه فعالیت‌ها را انجام دهند. این موسسات فقط کتاب‌های دانشگاهی هستند و نمی‌توانند به دانشگاه وابستگی نداشته باشند. برای مثال می‌توانم به مؤسسه «چلوان» فرانسه اشاره کنم. این مؤسسه فقط کتاب‌های دانشگاهی منتشر می‌کند.

آیا ما مؤسسه‌ای داریم که در مورد روابط حقوق بین‌الملل به تحقیق و پژوهش بپردازد؟

خود شما تلاشی برای راه‌اندازی چنین مؤسسه‌ای نکرده‌اید؟ از سال هفتاد دنبال مؤسسه‌ای برای تحقیقات عالی فوق بین‌المللی هستیم. از آنجایی که ضوابط وزارت علوم دشوار است، هنوز موفق به تأسیس این مؤسسه نشده‌ام. وزارت علوم می‌گوید که شما وقتی می‌توانید مؤسسه‌ای راه‌اندازی کنید که حداقل پنج عضو هیأت علمی داشته باشد، ما چطور می‌توانیم بدون تأسیس یک مؤسسه پنج عضو هیأت علمی را در آن داشته باشیم؟

اول باید وزارت علوم اجازه تأسیس چنین مؤسسه‌ای را بدهد.

آن وقت ما خیلی بیشتر از پنج عضو هیأت علمی را در این مؤسسه خواهیم داشت.

این وقت ما خیلی بیشتر از پنج عضو هیأت علمی را در این مؤسسه خواهیم داشت.
حقوق بین‌الملل بحث نظری است یا بحث سببی
در قضیاتی امروز بحث حقوق بین‌الملل به مسائل تئوری محدود نمی‌شود. اگر تئوری وجود دارد باید در خدمت عملگرایی باشد. وقتی بحث با معاهده می‌شود و کشورها می‌خواهند با هم رابطه حقوقی داشته باشند، این رابطه از طریق قراردادهای بین‌المللی میسر

می‌شود. این قراردادهای بین‌المللی باید دارای یک سری قواعد و ضوابط باشد که بتواند به عنوان یک قرارداد بین‌المللی اعتبار داشته باشد. در نتیجه بحث تئوری باید با عمل همراه باشد.

به عنوان مثال وقتی از حق کنسولی حرف می‌زنیم، تمام قواعد دیپلماتیک کشورها باید بر اساس این قرارداد شکل ببندد. در کنار این بحث‌های علمی، تئوری هم مطرح می‌شود. اما این تئوری در جهت تقویت عملگرایی است. در کلاس‌های ما نیز به همین ترتیب است. در کنار هر مسأله مهمی که در دنیا انجام می‌شود، ما این واقعه را از نظر حقوقی و علمی بررسی می‌کنیم.

بین‌الملل امری ثابت و بی‌تغییر در کشورهای مختلف است؟
خیر، بخش عمده و روابط بین‌الملل جنبه عمومی و کلی دارد و در کشورهای متفاوت فرقی نمی‌کند. اسم روابط بین‌الملل روی خودش هست و به همین علت دارای قوانین کلی ثابتی است. البته بخش‌هایی از حقوق بین‌الملل می‌تواند از این قاعده کلی جدا باشد. مثلاً در انتخابیه اروپا یک سری قواعد در این کشورها وجود دارد که هیچ ارتباطی به ما ندارد و فقط بین خودشان جنبه اجرایی دارد. به عنوان مثال سازمان کنفرانس اسلامی داریم که دارای قواعد خاصی خودش است. البته باید این توضیح را اضافه کنیم که هیچ کدام از این سازمان‌ها نباید فعالتی برخلاف آن قوانین عمومی و کلی انجام دهد.

بین خود نظریه‌پردازان چه؟ آیا بین آنها هم این تفاوت به صورت مشهود وجود دارد؟

صد در صد. این جا هم مثل هر جای دیگر اختلاف نظر هست. اما این اختلاف نظرها بیشتر در قالب تئوری است. وقتی در یک قرارداد یا معاهده قرار می‌گیرد، دیگر از آن حالت تئوری خارج می‌شود.

می‌توانید به این تفاوت‌ها اشاره کنید؟

بله. عده‌ای هستند که در بحث روابط فلسفی روابط بین‌الملل، این سوال را مطرح می‌کنند که حقوق بین‌الملل چرا وجود دارد و چرا راه یا معاهده قرار می‌گیرد، دیگر از آن حالت تئوری خارج

بر چه اساسی استوار است. عده‌ای به عنوان طرفداران اصالت راه،

حقوق بین‌الملل هیچ منافاتی با حقوق ایران ندارد

عنوان می‌کنند که ارائه کرده‌ها است که این قوانین را به وجود می‌آورد و بنابراین قواعد آن لازم‌الاجراست. در مقابل عده‌ای دیگر می‌گویند که این قوانین به‌صرف ارائه بین‌المللی نیست. جامعه بین‌الملل و کشورها نیازهایی دارند که نمی‌توانند به تنهایی زندگی کنند. آنها نیاز دارند تا با دنیای خارج ارتباط داشته باشند. آن ضرورت‌ها و نیازهای زیست اجتماعی است که مبنای قوانین است و نه ارائه کشورها. این دو بحث اصلی است که در بنای اصلی حقوق بین‌الملل مطرح است. این نکته جلوه‌اش را در روابط بین‌المللی قراردادها، عرف بین‌المللی و رویه دولت‌ها نشان می‌دهد.

خود شما چه نظری دارید؟

در سنی فلسفی روابط بین‌الملل هیچ کشوری قطعاً و یقیناً نمی‌تواند بدون ارتباط با سایر کشورها، ادامه دهد. این قضیه حتی در حقوق داخلی نیز صدق می‌آورد.

این مسأله قانوناً اقتصاد است؟

بله. فقط مسائل اقتصادی نیست. مسائل علمی، فقهی، دانش‌های نو امروز و حتی در مسائل برخوردی، روابط بین‌الملل ارتباط با سایر کشورها دارای اهمیت است. شما در مسائل برخوردی، نمی‌توانید به اتفاقات سایر کشورها بی‌اعتنا باشید. آنچه که مهم است، قطعاً وقتاً این است که ضرورت‌ها و نیازهای فرهنگی، اقتصادی، و هنگی و نظامی علمی و در مفهوم عام کلمه نیاز اجتماعی سبب می‌شود که ما به روابط بین‌الملل و مناسبات و قواعد آن احتیاج داشته باشیم. کدام کشوری است که بدون نیاز به سایر کشورها، بتواند به خویش ادامه دهد؟ این یک اصل بسیار مهم است. اما وقتی این نیاز می‌خواهد شکل بگیرد، باید بر اساس یک ساختار انجام یابد. این نیاز باید شکل یک قرارداد پیدا کند و دولت‌ها با آن موافقت کنند تا بتواند آن نیاز به صورت یک قرارداد عملگرایی خودش را نشان دهد.

ممکن است کسی در مورد کتاب حقوق جنگ توضیح دهد؟

در زمینه اول قرن تصور می‌شد که بعد از جنگ جهانی دوم و

تشکیل سازمان ملل متحد، چون توسط به روز منویع شده بود، باری

به حقوق جنگ نیست. چون تصور می‌شود که از آنجایی که کشورها مجاز به استفاده از قدرت نظامی و زور نیستند و نباید به حرم هم تجاوز کنند، در نتیجه چه نیازی به قواعدی است که به جنگ نظرات داشته باشد. آنها می‌فکند وقتی که ماضل جنگ را منوع کرده‌ام چه نیازی به آن داریم که رفتار با سایر ارا شرح کنیم. این عکس سبب شد که طی «دسام» حقوق مربوط به جنگ و مناسبات مسلحانه متوقف شود. اما جنگ‌های مختلف و بخصوص جنگ ویتنام، جنگ ایران و عراق و سایر جنگ‌ها سبب شد که نگاه به این ماجرا تغییر کند. آنها فکند که جنگ‌ها عموماً متوقف نشده‌است. حالا که جنگ‌ها خارج می‌دهد باید قواعدی را هم برای آن وضع کرد. این قوانین بخصوص برای کشورهایی است که مورد تجاوز قرار می‌گیرند و در مقام دفاع بر می‌آیند. در نتیجه باید قواعدی برای همین دفاع که اتفاقاً مشروح هم هست، وجود داشته باشد. این قواعد حداقل می‌تواند کمی تلفیق کند. باید وقتی توانسته‌اند جلوی خود جنگ را بگیرند، باید با گذشتن قواعدی، جلو نفقات بیشتر گرفته می‌شد. این است که بحث حقوق جنگ دوباره شروع شد و این ضروری به نظر می‌رسید که از ابتدای جنگ خاتمه آن، حقوقی برای آن فراهم شود. این بحث در مسأله حقوق بشر در دهه‌های اخیر، در واقع این حقوق باید همواره مدنظر باشد. این قواعد بین‌نیاز و ضرورت پاسخ می‌دهد. به عنوان مثال چه اسلحه‌هایی در جنگ مجاز و چه اسلحه‌هایی مجاز نیست. چه امکاتی نظامی و چه امکاتی غیرنظامی است. افراد نظامی و غیرنظامی از چه حقوقی برخوردارند. افراد در گروه‌های مختلف و به عنوان مثال، روزنامه‌نگاران، زنان، کودکان، اسرا… چه وضعی دارد.

شما اینجا را بر اساس کانسوسون سازمان ملل نوشته‌اید؟
بر اساس کنفرانس سازمان ملل و همچنین بر اساس کنفرانس‌های متعددی که بر اساس عرف بین‌الملل به وجود آمده است. کتابم را نوشته‌ام. بخشی از کتاب جنبه‌های نظری است که جنبه‌های علمی را تقویت می‌کند.

آقای دکتر، مقاله هم می‌نویسید؟
بله. در کنار کتاب‌های که خدمتان عرض کردم، مقالات متعددی را در زمینه‌های مختلف حقوق بین‌الملل چاپ کرده‌ام. این مقالات در مجله‌های دانشگاهی و مجله‌های دیگری از جمله اطلاعات اقتصادی، سیاسی، مجله حقوقی مربوط به خدمات حقوق بین‌الملل و… به چاپ رسیده‌اند. بخشی از مقاله‌ها هم در سبناهای مختلف داخلی و بین‌المللی ارائه شده‌اند.

چشم‌انگاز رشته روابط بین‌الملل را چگونه می‌بیند؟
بسیار سیاحت مثبت می‌بینم. همان طور که هر روز شاهد رشد دوره‌های کارشناسی ارشد و دکتری این رشته هستیم، نشان دهنده چشم‌انداز مثبت و خوب این رشته است. در واقع ما به این رشته نیاز داریم. دستگاه‌ها سازمان‌های مختلف به کارشناسان این رشته نیاز دارند. کارمندان آنها اگر یک رابطه جهانی و بین‌المللی داشته باشد، نیاز دارند تا کارشناس روابط بین‌الملل را به کار بگیرد. این نیاز و ضرورت است.

از طرف دیگر اعضای هیأت علمی نیز روز به روز در حال زیاد شدن است که این نیز بر اساس ضرورت‌ها و نیازها صورت می‌گیرد.

گفت‌وگو با دکتر امیرحسین رنجبریان
 به انگیزه انتشار کتاب «حقوق بین‌الملل بشردوستانه: مباحثات مسلحانه داخلی»

حقوق بین‌الملل مبتنی بر منابع حقوقی است

یکی از تحولات عمده‌ای که در حقوق بین‌الملل واقع شده شمول بیشتر قواعد و یا چوهره قواعد مربوط به مباحثات بین‌المللی و مباحثات داخلی است

وقتی مسائل حقوق بین‌الملل را نگاه می‌کنند و سعی می‌کنند تجزیه و تحلیل علمی بکنند مجموع آنها در نظر می‌گردد. یعنی مجموع حقوق بین‌المللی از رویه دولت‌ها شکل می‌گیرد ولی تأثیر بین‌المللی دارند. معاهدات بین‌المللی و عرفی نیز حاصل از رویه دولت‌هاست.

این کتاب به‌طور مشترک کار شده؟
 این کتاب به‌صورت مشترک کار شده، فکر و طرح اولیه‌اش و همچنین محتوای مطالب کار مشترکی است. بنده قبلاً روی این موضوع کار کرده بودم و همچنین آقای دکتر ممتاز این موضوع را قبلاً درس داده بودند، بنابر نظر ایشان و پیشنهادی که بنده داشتم آن را مجدداً قرار دادیم و گسترش دادیم. به‌طور خاص بنده در واقع نمی‌توانم تحقیق و آشنایی پانزده ساله ایشان و بنده با این موضوع بوده است، البته کتابی که الان به فارسی منتهی می‌شود، نگارشش را بنده یعنی منجر مشترک است ولی به قلم من است؛ در روزی جلد هم دو اسم آمده و کار به شکل دو اسمی است.

فکر می‌کنید بحث‌های مطرح شده در این کتاب تمام شده است یا هنوز هم برای کار این بحث‌ها کنجایش دارند؟
 خیر، بحث تمام نشده به نظر من آید و نیازمند تحقیقات بیشتر است. بخصوص در بعضی از موضوعات که در این کتاب فرصت نداشتیم به‌طور کامل و جامع به آنها پرداخته شود. چون قرار بود این کتاب حجم وسیعی نداشته باشد. استفاده عام از آن محفوظ باقی بماند. خیلی از موارد در اختیار بیان کردیم و در خیلی مباحث در اکثر فصول کتاب هنوز جای بحث هست. اینها را می‌شود در قالب رساله‌های تحقیقی و مقالات و سمینارها و سخنرانی‌ها تکمیل و ارائه کرد، چون موضوع به شکلی هست که پیوسته در حال تکامل و تحول است.

از زمانی که بنده در آن سال گذشت نگارش کتاب را تمام کردم و با به امروز که پنج‌شش ماهی می‌گذرد آری جدیدی صادر شده و قطعنامه‌های جدیدی هم طباماً منتشر شده است؛ اینها نشان می‌دهد موضوع هنوز تا آنجا خود را حفظ کرده و در حال تکامل و گسترش است. نمونه بارز آن قضیه دارفور در سودان است که منجر شده به تحولات اخیر و تصحیحات شورای امنیت و تعیین یک کمیسیون تحقیق توسط سازمان ملل برای بررسی نحوه نقض حقوق بشردوستانه در مباحثه داخلی در کشوری به نام سودان؛ یعنی تصحیحاتی که در پی آن گرفته شده و نهایتاً ابراج پرورنده به دیوان بین‌المللی کیفری که همه اینها اثبات می‌کند موضوع هنوز هم تا آنجا خود را دارد.

که با شورش و افرادی که به‌صورت مسلحانه با هم می‌جنگند، چطور رفتار کند.

یکی از تحولات عمده‌ای که در حقوق بین‌الملل واقع شده شمول بیشتر قواعد و یا چوهره قواعد مربوط به مباحثات بین‌المللی و مباحثات داخلی است. این کتاب به‌طور خلاصه شرحی است بر این تحول؛ که ابعاد مختلف این تحول را بررسی می‌کند و منابع حقوق مباحثات مسلحانه داخلی را مشخص می‌کند. یعنی دسته‌بندی که بین این مباحثات هست و اینکه چند نوع مباحثه داخلی داریم و چطور قابل تشخیص هستند.

تهداتی که طرف‌های متخاصم در این نوع مباحثات دارند و بحث‌هایی از این دست را به‌طور خیلی مختصر بررسی می‌کنند و نهایتاً آن روش‌های اجرایی را که این قواعد باید به کار گرفته بشود و نهایتاً به اجرا گذاشته شود، بررسی می‌کنند. آن هم به‌طور خیلی خلاصه و مختصر.

بحث‌هایی که در این کتاب مطرح می‌شود جنبه پژوهشی دارد یا نظریه‌های مؤلف است که برای بار اول مطرح می‌شود؟

این کتاب دقیقاً جنبه پژوهشی دارد. البته پیش از این مآثری با همین عنوان در زبان فارسی نداشته‌ایم، درحالی‌که در زبان‌ها خارجی به لحاظ اهمیت موضوع آثار فراوانی در سال‌های اخیر در این زمینه نوشته شده. نکته‌ای که نیاز هست مطرح بشود این است که حقوق بشردوستانه بخصوص در صحنه عملی خیلی از هم متفاوت نیستند و در مجموع به نظرم محتوای کتاب جنبه نو و بدیعی را مطرح می‌کند.

آقای دکتر این کتاب چه نوع مخاطبانی می‌تواند داشته باشد. آیا صرفاً برای تدوین در مراکز علمی و دانشگاهی تهیه شده و یا می‌تواند مخاطبان عام نیز داشته باشد؟

کتاب با اختصار نوشته شده به این دلیل که بتواند به‌عنوان منبع درسی هم قرار بگیرد. چون در زبان فارسی منبع دیگری که اختصاصاً به این موضوع بپردازد نداریم و به هر حال مخاطبیش حتی می‌تواند عام باشد. اعم از دانشجویان و در همه علاقه‌مندان؛ چون به لحاظ حقوق بین‌الملل به مباحث حقوق بین‌الملل بشردوستانه یعنی حقوق حاکم بر مباحثات مسلحانه پرداخته است.

با این توضیح ظاهراً بیشتر از نظریات اندیشمندان حوزه حقوق بین‌الملل استفاده شده و شما و مؤلف در نگارش بندهای توصیفی حضور جدی داشته‌اید؟

بله، به‌طور عمده از نظر اندیشمندان استفاده شده اگر بخواهیم کمی فنی صحبت کنیم در حقوق بین‌الملل مثل هر نظام حقوقی قواعد حقوقی مبتنی است بر منابع حقوقی. این منابع چندگونه هستند یکی معاهدات بین‌المللی است و دوم عرف بین‌المللی. سوم آرای نویسندگان و علما که با تعبیر و تکریم از آن تعبیر می‌کنیم و همچنین آرای قضایی از جمله مسائلی است این کتاب به آن پرداخته که یکی از جهات عمده تحول حقوق بین‌الملل در سال‌های اخیر نیز بوده است. همچنین مساحت دیگر ارتقا و جایگاه رویه قضایی بین‌المللی دیگری در میان منابع حقوق بین‌الملل طوری است که اتکالی اصالت بر رویه قضایی است. رویه قضایی است که این تحول را شناسایی کرده بعد به فاصله‌های اندکی در اسناد بین‌المللی این تحول حضور پیدا کرده، در رویه داخلی خیلی از دولت‌ها تجلی پیدا کرده و یک مجموعه منابع پیوسته با هم را تشکیل داده و معنای کار تحقیقی انجام شده هم بر همین اساس است.

پس می‌توانیم نتیجه‌گیری کنیم یک مفهوم جهانی از نگاه یک مؤلف ایرانی مورد بررسی و کنکاش قرار گرفته و در نهایت محور اصلی بحث ما مباحث حقوقی جهانی است.

تقریباً همینطور است؛ یعنی هر نویسنده‌ای از هر مکتبی

اسال در نمایانگاه بین‌المللی کتاب تهران تازه‌ترین کار مشترک استاد دکتر جمشید ممتاز و استاد دکتر امیرحسین رنجبریان در قالب کتابی با عنوان «حقوق بین‌الملل بشردوستانه: مباحثات مسلحانه داخلی» توسط نشر میزان عرضه می‌شود. برای آشنایی بیشتر با این کتاب و انگیزه‌های انتشار آن سراغ دکتر رنجبریان رفتیم. وی در حال حاضر استادیار دانشکده حقوق و علوم سیاسی دانشگاه تهران است و حوزه کاری او حقوق بین‌الملل است.

گفت‌وگو با وی را با هم مرور می‌کنیم.

جناب دکتر رنجبریان اخیراً شما به همراه دکتر جمشید ممتاز کتاب «حقوق بین‌الملل بشردوستانه: مباحثات مسلحانه داخلی» را روانه بازار کتاب کرده‌اید. زمینه‌های شکل‌گیری این کتاب را توضیح می‌دهید؟ و اینکه این کتاب چه حوزه‌هایی را در حقوق بین‌الملل دنبال می‌کند؟

بله، به‌طور کلی در زبان فارسی تألیفات خیلی متعددی در این زمینه نیست و این به نظرم نقشی است که به چشم می‌خورد. آثار ترجمه‌ای داریم که مباحث بین‌الملل را مطرح کنند. ولی در بررسی از شاخه‌های تخصصی حقوق بین‌الملل، به اندازه کافی آثار شاخص به زبان فارسی نداریم. در واقع کتاب حقوق بین‌الملل بشردوستانه: مباحثات مسلحانه داخلی حوزه‌ای از حقوق بین‌الملل را پوشش می‌دهد که مربوط است به مباحثات مسلحانه. البته ما در زمینه مباحثات مسلحانه چند کتاب تألیف و ترجمه پیش از این

آثار ترجمه‌ای داریم که مباحث بین‌الملل را مطرح کنند. ولی در برخی از شاخه‌های تخصصی حقوق بین‌الملل، به اندازه کافی آثار شاخص به زبان فارسی نداریم

داشتیم ولی در مورد مباحثات مسلحانه داخلی، یعنی جنگ‌هایی که در داخل مرزهای کشور اتفاق می‌افتد و جنبه بین‌المللی ندارد بجز برخی آثار و مطالعات پراکنده. کتاب مستقلی تا به حال نداشته‌ایم. در حالی‌که عمده‌تأثر طول این پانزده-بیست سال گذشته، بیشتر مباحثاتی که در جهان اتفاق افتاده بود مباحثات داخلی بود. اگر شما اخبار را گوش کنید تقریباً هر روز و هر هفته اخباری را از مباحثات داخلی که در داخل کشورهاست بخصوص کشورهای آفریقای، آمریکای لاتین، اروپا و وقایع بوسنی با همین آلا و قیامی مثل اتفاقات سودان، افغانستان و عراق و در بعضی از کشورهای آسیایی مثل چین و... اکثر مباحثات داخلی محسوب می‌شوند. تقریباً در سال‌های اخیر ما مباحثاتی که اصطلاحاً جنبه کلاسیک داشته باشند یعنی دو دولت با هم بچنگند نمونه‌هایی را خیلی کم داشتیم.

نظام حقوقی این دو نوع مباحثات از ابتدا یک تعریف خاص داشته یا از همان ابتدا هر کدام از این مباحثات تعریف‌های جداگانه‌ای داشته‌اند.

طبعاً از همان ابتدا هم نظام حقوقی این دو مباحثه تا اندازه‌ای از هم متفاوت بوده به دلیل اینکه فرض می‌شده مباحثات داخلی مباحثه‌ایست که در داخل کشورها اتفاق می‌افتد و علی‌القاعده در صلاحیت هر دولت است

پژوهشکده فقه و حقوق قم

پژوهشکده فقه و حقوق در اوایل تیرماه ۱۳۷۹ تأسیس شد. حوزه پژوهش این پژوهشکده معارف فقهی و حقوق اسلام و علوم وابسته به آنهاست. احمد مبلعی مدیر پژوهشکده در بیان اهداف پژوهشکده فقه و حقوق می‌گوید: این مرکز به دنبال تبیین و ترسیم نظام حقوقی اسلام و نشان دادن برتری آن نسبت به سایر نظام‌های حقوقی و ارائه الگوهای کارآمد فقهی در جهت پاسخگویی به نیازها و پرسش‌های اساسی جامعه معاصر است. مبلعی، مطالعه، تحقیق و اجرای طرح‌های پژوهشی در زمینه تاریخ، فلسفه و منابع و مبانی فقه و حقوق اسلامی و ایجاد گروه‌های تخصصی جهت برنامه‌های پژوهشی و همچنین ایجاد کتابخانه تخصصی و تهیه مجموعه‌های اطلاع‌رسانی شامل مآخذشناسی، قاموس و معجم در زمینه فقه و حقوق را از جمله تحقیقات و برنامه‌های در دست انجام پژوهشکده ذکر کرد که هنگامی برای تسهیل پژوهش‌های فقهی و حقوقی انجام می‌گیرد.

در این پژوهشکده چهار گروه اصلی وجود دارد که عبارتند از گروه فلسفه فقه و حقوق اسلامی؛ گروه دانش‌های وابسته به فقه (اصول فقه، رجال و حدیث)؛ گروه موضوع‌شناسی و گروه مسائل فقهی و حقوقی.

کتابخانه پژوهشکده

در پژوهشکده فقه و حقوق کتابخانه‌ای تخصصی از موضوعات فقه، حقوق، اصول و رجال وجود دارد که در نوع خود منحصر به فرد است. در این کتابخانه حدود ۸۰۰۰ جلد کتاب وجود دارد که عمدتاً در اختیار محققان و پژوهشگران و دانشجویان مقاطع کارشناسی ارشد و دکترا قرار می‌گیرد. استفاده از کتابخانه به صورت قفسه باز است و دانشجویان در نوبت‌های صبح و عصر امکان استفاده از آن را دارند.

آثار منتشر شده پژوهشکده فقه و حقوق

۱. سیستم‌های حقوقی کشورهای اسلامی ج، محمدرضا ظفری، فخرالدین اسفندی، ۱۳۷۲
۲. مآخذشناسی نظام تعلیم و تربیت و روحانیت، محمد نوری، ۱۳۷۶
۳. الکل و فرآورده‌های آن در فقه اسلامی، سیدحسن وحدتی شبیری، ۱۳۷۶
۴. یلغ دخترا، مهدی مهریزی، ۱۳۷۶
۵. تحولات حقوقی جهان اسلام (ترجمه)، جمعی از محققان، ۱۳۷۶
۶. اذان و آثار حقوقی آن، علیرضا فصیحی زاده، ۱۳۷۷
۷. اسلام و دفاع اجتماعی، سیدمحمدعلی اهری، ۱۳۷۷
۸. بررسی تطبیقی مفهوم و آثار اضطراب در حقوق اسلامی، ابراهیم عبیدی پور، ۱۳۷۷
۹. آشنایی با حقوق جزا و جرم‌شناسی، اسماعیل رحیمی مقدم، ۱۳۷۸
۱۰. مطالعه تطبیقی غرر در معامله، محمد تقی رفیعی، ۱۳۷۸
۱۱. المنهج الرجالی للسیّد البروجردی، سیدمحمدرضا حسینی جلالی، ۱۳۷۸
۱۲. بررسی تطبیقی مجازات اعدام، محمدابراهیم شمس نازی، ۱۳۷۸
۱۳. جاسوسی و خیانت به کشور، عادل ساریخانی، ۱۳۷۸
۱۴. جایگاه قرآن در استنباط احکام، سیف‌الله صرامی، ۱۳۷۸
۱۵. حبسه یک نهاد حکومتی، سیف‌الله صرامی، ۱۳۷۸
۱۶. حقوق فرارزاده‌های بین‌المللی در اسلام، عباسعلی عظیمی شوشتری، ۱۳۷۸
۱۷. حکم ثانوی در تشریح اسلامی، علی اکبر کلاتری، ۱۳۷۸
۱۸. شیوه تفسیر فرارزاده‌های خصوصی، حسین تشقایی، ۱۳۷۸
۱۹. مطهرات اهل کتاب و مشرکان در فقه اسلامی،

محمدحسین زمانی، ۱۳۷۸

۲۰. مآخذشناسی بیبه، محمدهادی طلعتی، ۱۳۷۸
۲۱. مآخذشناسی حقوق جزا و جرم‌شناسی، موسی رسایی، ۱۳۷۸
۲۲. مآخذشناسی مسائل مستحدثه پزشکی، محمدهادی طلعتی، ۱۳۷۸
۲۳. جهود الشیخ المفید الفقهی، محمدحسین نصاری، ۱۳۷۹
۲۴. روش تفسیر قوانین کیفری، جلال‌الدین قیاسی، ۱۳۷۹
۲۵. مآخذشناسی قواعد فقهی، پژوهشکده فقه و حقوق، ۱۳۷۹
۲۶. مجهول بودن مورد معامله، سیدحسن وحدتی شبیری، ۱۳۷۹
۲۷. رابطه فقه و حقوق، مصطفی میراحمدی زاده، ۱۳۸۰
۲۸. سوره عرضه در حقوق انگلیس و تدلیس در حقوق اسلام (ترجمه)، جلیل فتوائی، ابراهیم عبیدی پور، ۱۳۸۰
۲۹. شرط ضمنی، حسین سیمایی صراف، ۱۳۸۰
۳۰. فقه پژوهی قرآن، سیدمحمدعلی ایازی، ۱۳۸۰
۳۱. فلسفه تفاسیر از دیدگاه اسلام، قدرت‌الله خسروشاهی، ۱۳۸۰
۳۲. گفت و گوهای فلسفه فقه، پژوهشکده فقه و حقوق، ۱۳۸۰
۳۳. مآخذشناسی تاریخ و فلسفه فقه و حقوق، سیدعبدالمطلب احمدزاده، ۱۳۸۰
۳۴. مرگ مغزی و پیوند اعضا از دیدگاه فقه و حقوق، حسین سیمایی، ۱۳۸۰
۳۵. فهرست مقالات فقهی، رسول ملاطیان، ۱۳۸۱
۳۶. نقش فقه در استنباط احکام، نعمت‌الله صفری، ۱۳۸۱
۳۷. جماعه در نظام بانکداری اسلامی، رسول مظفاری، ۱۳۸۱
۳۸. زندگی و اندیشه‌های ابن افریس حلی، علی همت بتاری، ۱۳۸۱
۳۹. فهرست عناوین مجلات فقهی، رسول ملاطیان، ۱۳۸۱
۴۰. جایگاه مبانی کلامی در اجتهاد، سعیدضیایی فر، ۱۳۸۲
۴۱. مبانی مسوولیت کیفری، علی اشرف دلفانی، ۱۳۸۲
۴۲. وکالت در حقوق تجارت و تطبیق آن با فقه، حمید خردمندی، ۱۳۸۲
۴۳. جایگاه مبانی کلامی در اجتهاد، سعید ضیائی فر، ۱۳۸۲
۴۴. بررسی تطبیقی ماهیت حکم ظاهری (با تکیه بر آرای شهید صدر)، رضا اسفندیاری، ۱۳۸۲

آثار در دست‌نشر

۱. الهه و علم اصول، سیداحمد میرعمادی
۲. ازدواج با غیرمسلمانان، محمدرضا جباران
۳. پدایش و تطور استصحاب در حقوق اسلامی، حمید کاویانی
۴. دانشنامه اصولیین شیعه (موسوعه الاجماع فی الفقه الاسلامی) محمدرضا ضیبری
۵. فرهنگنامه قواعد فقهی، حمیدرضا نوحی
۶. مصلحت و مدارا در حکومت علوی، علی اکبر کلاتری، سیف‌الله
۷. مطالعه تطبیقی ایجاب و قبول، جلیل فتوائی
۸. مقاله شخصیت مجرم از دیدگاه امام علی (ع)، جلال‌الدین قیاسی

۹. موسوعه الاحکام المرئنه، عبدالرسول هادیان-حسین امینی

۱۰. باروری پزشکی، محمدرضازراتیا
۱۱. مدارای بین مذاهب، سیدصادق حسینی
۱۲. تعزیرات از دیدگاه فقه و حقوق، قدرت‌الله نصاری و...
۱۳. تاریخ تطور اجتهاد، حسین عزیزی
۱۴. پیش فرض‌های فلسفی در علم اصول، سیدمحمد انظام
۱۵. رشد جمعیت، تنظیم خانواده و سقط جنین آرا و مبانی فقهی-حقوقی، محمدهادی طلعتی

کتاب‌های برگزیده (نشان علمی)

۱. باروریهای پزشکی، محمدرضازراتیا معلم، ۱۳۷۹

۱. بررسی تطبیقی مجازات اعدام، محمدابراهیم شمس نازی، ۱۳۷۸

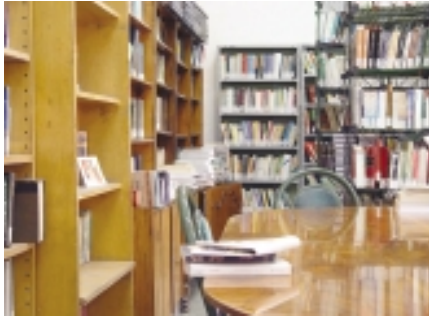
۲. جاسوسی و خیانت به کشور، عادل ساریخانی، ۱۳۷۸
۳. حبسه یک نهاد حکومتی، سیف‌الله صرامی، ۱۳۷۸
۴. حکم ثانوی در تشریح اسلامی، علی اکبر کلاتری، ۱۳۷۸
۵. مطالعه تطبیقی غرر در معامله، محمدتقی رفیعی، ۱۳۷۸
۶. اذان و آثار حقوقی آن، علیرضا فصیحی زاده، ۱۳۷۷
۷. اصولی در علم الاصول، محمدکاظم رحمان‌نستایش، ۱۳۸۰
۸. مجهول بودن مورد معامله، سیدحسن وحدتی شبیری، ۱۳۷۹

برگزیده سال دانشجویی

۱. اذان و آثار حقوقی آن، علیرضا فصیحی زاده، ۱۳۷۷
۲. روش تفسیر قوانین کیفری، جلال‌الدین قیاسی، ۱۳۸۱
۳. جماعه در بانکداری اسلامی، رسول مظفاری، ۱۳۸۲
۴. فلسفه تفاسیر از دیدگاه اسلام، قدرت‌الله خسروشاهی، ۱۳۸۱

برگزیده کنگره دین‌پوهان کشور

۱. حکم ثانوی در تشریح اسلامی، علی اکبر کلاتری، ۱۳۷۸
۲. نقش فقه در استنباط احکام، نعمت‌الله صفری، ۱۳۸۲
۳. بررسی تطبیقی ماهیت حکم ظاهری با تکیه بر آرای شهید صدر، رضا اسفندیاری، ۱۳۸۱
۴. فرآیند اجتهاد، حسین عزیزی، ۱۳۸۱

حقوق بین الملل عمومی

حقوق بین الملل عمومی، دکتر محمد سهولی، تهران، نشر گنج دانش ۱۳۸۳ صفحه

کتاب حقوق بین‌المللی عمومی تألیف دکتر محمد سهولی به تعریف مباحث حقوق بین‌الملل در فصل اول و دوم می‌پردازد. فصل سوم به شخصیت‌های بین‌المللی از جمله دولت، سازمان‌های بین‌المللی،

افراد و سایر سازه‌های حقوق بین‌المللی چون نهضت‌های آزادی‌بخش ملی و حکومت‌های در تبعید و یخ‌اندکی می‌پردازد. بررسی حقوق و تکالیف اساسی دولت، تشکیلی و جانشینی و شرایط و چگونگی آن فصل چهارم و پنجم آن، تشکیل می‌دهد. بحث عضویت و صلاحیت دولت نیز در این کتاب مورد توجه است. حقوق دریاها به همراه حقوق هوا و فضا و معاهدات بین‌المللی نیز بخش دیگری از این کتاب است. تکاهی به جایگاه زور در حقوق بین‌الملل و شرایط کاربرد مشروط زور، جنگ و توریسم نیز در این اثر آمده است. بخش پایانی کتاب را حل و فصل مسألت‌های اختلافات بین‌المللی تشکیل می‌دهد. روش‌های فیلسفیک، سیاسی و حقوقی در حل و فصل و اجرای بین‌المللی چون مذاکره و حکمتی، طریقه قضایی، مجرهای مودروری است.

آیین دادرسی تحلفات اداری، دکتر علی بابی، نشر گنج دانش، ۱۳۸۳ صفحه

ارائه تعریفی از صلاحیت و آیین دادرسی به همراه تعیین انواع صلاحیت‌های شخصی، نسبی و بین‌المللی از مباحث نظری کتاب آیین دادرسی تحلفات اداری از دکتر علی بابی علیه‌الضوابط علمی دانشگاه تهران است. تکاهی به مسأله ابطال و تعدیس‌بندی آن به دو نوع واقعی و قانونی و چگونگی تشکیل گروه‌های تحقیق و رسیدگی به تخلفات اداری نیز مورد توجه است. نحوه‌های اداری ذایل و اشکالی، اصول چهارم و پنجم کتاب را در بر گیرد. فصل ششم که آخرین فصل این کتاب است به مسأله تجدیدنظرخواهی و تکالیف در دیوان عدالت اداری پرداخته است. در قسمت هفتم نیز قانون مقررات قضایی مبنای علمی دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی و تحقیقاتی کشور به همراه دیگر فهرست آرایین و مقررات آمده است.

حقوق حمایت داده‌ها، محمدعلی توری و رضا نجحیانی، نشر گنج دانش، ۱۳۸۳ صفحه

کتاب حقوق حمایت داده‌ها کار مشترک محمدعلی توری و رضا نجحیانی است که به سفارش و پشتیبانی کمیته مطالعات حقوق فناوری دفتر همکاری‌های فناوری ریاست جمهوری تألیف است و به تعریف و حساسنگاه حریم خصوصی و تکنولوژی‌های تهدیدکننده حریم خصوصی می‌پردازد. حمایت از حریم خصوصی در حقوق ارتباطات و اطلاعات یا استناد به اعلامیه جهانی حقوق بشر، کنوانسیون‌های بین‌المللی مع کلیه اشکال تبعیض نژادی و حقوق بشر اروپایی و آمریکایی نیز قابل ملاحظه است.

بخش چهارم کتاب را حریم خصوصی در حقوق ایران در بر می‌گیرد و به مجازات‌ها و آیین‌نهی و قانون حمایت از پدیدآورندگان نرم‌افزارهای رایانه‌ای و تجارت الکترونیکی در ایران اشاره می‌کند. بخش پنجم اصطلاح‌های مهم حقوق حمایت داده‌ها چون داده، انتقال داده‌ها، اصالت داده‌ها، جریان و مهاجرت داده‌ها و استراق سبغ را شامل می‌شود و در بخش‌های دیگر به تحلیل حقوقی، حمایت از داده‌ها و جرم‌شناسی از نظر جرم خصوصی اشخاص و داده‌های می‌پردازد. دو سوسین اختلاف را برپا می‌رسد و به عنوان نمونه کنوانسیون حمایت از افراد در مقابل پردازش خودکار داده‌های شخصی شورای اروپا را به همراه اصول حاکم بر حریم خصوصی اطلاعات به عنوان تشکیلی می‌آورد.

ماهیت و آثار فسخ قرارداد در حقوق ایران، نشر گنج دانش، ۱۳۸۲ صفحه

فسخ از مباحث حقوق مدنی است و در قوانین مدنی ایران آمده است. کتاب ماهیت و آثار فسخ قرارداد در حقوق ایران تألیف فریدون پنهانی است که به مقدمه دکتر امیر حسین آبادی برین شده است. در کتاب‌های تخصصی و موسسنگاه در حوزه حقوق مدنی با انتخاب موضوع فسخ و آثار حقوقی آن است. فسخ بخش اول کتاب به ماهیت، ماسأ و مشأ و قابلیت انتقال حق فسخ اختصاص دارد و به طریقه اعمال حق فسخ و نقش داده‌ها در اجرای خیار و سقوط حق فسخ می‌پردازد. بخش دوم به آثار حق فسخ در قراردادهای حقوقی اشاره دارد و مباحثی چون الحلال

و اعاده وضعیت قبل از عقد، تأثیر فسخ در تصرفات به معنی لازم و آثار آن در جریان زیان ناشی از فسخ می‌پردازد. این کتاب که به قول دکتر امیر حسین آبادی به بررسی مشکلات نظری و عملی مربوط به فسخ می‌پردازد تا حدودی می‌تواند تحقیق عمیق درباره فسخ و اثرات ناشی از آن بر مفرد را جریان نماید. بهره‌گیری مؤلف از تجارب اساتید و نظر شخصی علامه از آثار او یک سو دسترسی به قضات مجرب با تکاهی به پرونده‌های قضایی در این کتاب جلوه خاصی یافته است.

ترمیم‌ناوژی قوانین و مقررات
حقوق
ترمیم‌ناوژی قوانین و مقررات، تدوین: محسن قزوه باهی، انتشارات مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، چاپ اول، ۱۳۸۳ صفحه
کتاب ترمیم‌ناوژی قوانین و مقررات که به همت دفتر بررسی‌های حقوقی مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی منتشر شده است اصطلاحات قانونی را بر اساس تعاریفی که در خود قانون مقرر نموده است با استناد به قانون اساسی، آیین‌نامه‌ها و مصوبات مجلس شورای اسلامی، مآلات دولت، و در براساس عرفان الفنا قانون، نمونه است. محورگیری از آراء و نظرات نهادهای عالی کشور، دیوان عدالت اداری، شورای عالی انقلاب فرهنگی و مجمع تشخیص مصلحت نظام در این اثر قابل توجه است. این کتاب که به ویژه نامه تخصصی قانونی می‌ماند برای معاضدان می‌تواند مورد توجه قرار گیرد و باین روش خوانندگان به کار ویژه نهادها و سازمان‌های حقوقی آگاهی می‌یابد.
در پایان کتاب فهرست تفصیلی موضوعاتی که بدان پرداخته شده است، آمده است.

داده‌های کفتری بین‌المللی، مؤلف: حسین میرمحمدصادقی، انتشارات دادگستر، چاپ اول، ۱۳۸۳ صفحه
کتاب داده‌های کفتری بین‌المللی اگرچه که از نمانش بی‌است به روند شکل‌گیری این داده‌ها به نوع صلاحیت و جرم‌شمول صلاحیت در عرصه بین‌المللی می‌پردازد. در این کتاب جرمی، چون نسل کشی، شکنجه، آزار جنسی، تبعیض نژادی، جنایات جنگی و مورد مطالعه و نظر قرار می‌گیرد. فصل چهارم این کتاب به مباحث مؤسسهٔ کفتری تخصصی در اسانسه داده‌های کفتری و فصل پنجم به عوامل سالب مؤسسهٔ کفتری می‌پردازد. ششمین فصل از این کتاب به ساختار و تشکلات داده‌های کفتری اختصاص دارد و آخرین فصل به الحاق یا عدم الحاق کشورها به این داده‌های کار و مشکلات ناشی از او جمله عدم تطبیق معاد یا آن قانون اساسی در کشورها بررسی می‌کند.

استانداردهای جهانی دادرسی، نشر میزان، چاپ اول، ۱۳۸۳ صفحه

کتاب داده‌های کفتری بین‌المللی اگرچه که از نمانش بی‌است به روند شکل‌گیری این داده‌ها به نوع صلاحیت و جرم‌شمول صلاحیت در عرصه بین‌المللی می‌پردازد. در این کتاب جرمی، چون نسل کشی، شکنجه، آزار جنسی، تبعیض نژادی، جنایات جنگی و مورد مطالعه و نظر قرار می‌گیرد. فصل چهارم این کتاب به مباحث مؤسسهٔ کفتری تخصصی در اسانسه داده‌های کفتری و فصل پنجم به عوامل سالب مؤسسهٔ کفتری می‌پردازد. ششمین فصل از این کتاب به ساختار و تشکلات داده‌های کفتری اختصاص دارد و آخرین فصل به الحاق یا عدم الحاق کشورها به این داده‌های کار و مشکلات ناشی از او جمله عدم تطبیق معاد یا آن قانون اساسی در کشورها بررسی می‌کند.

استانداردهای جهانی دادرسی، نشر میزان، چاپ اول، ۱۳۸۳ صفحه

مؤلف در این کتاب می‌کوشد با ارائه پیشینه تاریخی دادگستری در دوران تیموری، صفویان و قاجار به تائیس وزارت عدلیه و سازمان داده‌ها در ایران بپردازد. بخش دوم کتاب به دادسرا و جایگاه دادستان در نظام‌های حقوقی کشورهای اروپایی و آمریکایی اختصاص دارد. سومین بخش کتاب به پیشینه تألیف دادگسهای انقلاب اشاره دارد و با تکاهی به داده‌های انقلاب در فرانسه و آلمان معیارهای دادرسی عادلانه را براساس استانداردهای جهانی مورد بررسی و نظر قرار می‌دهد.

شبه جرم، تألیف: کارل هارو، ترجمه: کامبیز سیدی، با مقدمه دکتر حسین میرمحمدصادقی، نشر میزان، چاپ اول، ۱۳۸۳ صفحه

مؤلف با ارائه تعریفی از شبه جرم به چگونگی پیدایش و توسعه مسامحه تکاهی دارد و در فصل‌های بعدی کتاب به موضوعاتی چون عملکرد شبه جرم در جریان خسارت حوادث، استفاده از ملک و شبه جرم، متاع حرفه‌ای و مدنی و اضرار حق اشخاص امور خصوصی و محدود اختیارات مطوعات می‌پردازد. آخرین فصل این کتاب به تاریخچه شبه جرم اختصاص دارد.

حقوق بین‌الملل کفتری

حقوق بین‌الملل کفتری، مؤلف: دکتر محمدعلی ادیبی، نشر میزان، چاپ اول، ۱۳۸۳ صفحه

دکتر محمدعلی ادیبی استاد دانشگاه حقوق دانشگاه شهید بهشتی تهران در این کتاب به دیوان کفتری بین‌الملل و تکاهی و تکالیف اعلامیه و اعلامیه می‌کند و با تشریح اساسنامه دیوان به اعلامصلاحیت‌های آن می‌پردازد. در این کتاب موضوعاتی چون شکنجه، کمین نظامی، جنایات جنگ و جنایات علیه بشریت و اثر نمانش آن با دیوان بین‌المللی و مجمع بین‌الملل مورد بررسی جز به جز قرار می‌گیرد. کتاب با تکاهی به مفهوم توریسم و با پرداختن به موضوع مجازات اعدام از دیدگاه حقوق بین‌الملل بیان می‌یابد.

کاربرد اینترنت در حقوق، مؤلف: یونس لاریس، ترجمه: سیدقاسم زمانی و مهناز بهراملو، نشر میزان، چاپ اول، ۱۳۸۳ صفحه
مؤلف در این کتاب ابتدا به آشنایی اصول استفاده از اینترنت در حقوق تکاهی کلی دارد و با طرح این پرسش که ایما حقوقدانان به اینترنت نیاز دارند؟، کاربرد و کارکرد این رساله را مورد مطالعه و نظر قرار می‌دهد. چگونگی دستیابی به Online برقراری ارتباط در وب و ارائه پرسش و دریافت پاسخ در موضوعات حقوقی در این کتاب مورد توجه است. این کتاب روشن تحقیق حقوقی در Online را آموزش می‌دهد، نحوه یافتن قانون نثران، حقوق تجدید اروپا و بین‌المللی؛ چگونگی دستیابی به سازمان‌های بین‌المللی و دیوان‌ها و آژانس‌های بین‌المللی به طوری مجرب را با توضیح آمده است. آشنایی با مباحث جنایات حقوقی، نمایه مجلات و مراکز تخصصی و معاد قانونی کانون وکلای لندن، جدول ترس است. مؤلفه مسعی می‌کند. مباحثی بهترین سایت‌های حقوقی به فرم‌ها و خدمات حقوقی یو آشنابندی داشته باشد. چگونگی دسترسی به اخبار و الحین‌ها و مؤسسات و مشاغل حقوقی در Online کتاب را برپا می‌کند. و برای حقوقدانان و وکلای قضات و دانشجویان واقع‌القدر است. آخرین بخش کتاب حقوق تجارت الکترونیک و تجارت در کاربرد اینترنت اختصاص دارد و در پایان برخی از مهمترین سایت‌های حقوقی فارسی و فرانسوی برای راهنمایی بیشتر آمده است. نمایه موضوعی به همراه نمایه سایت‌ها نیز کم نظیر است.

تاریخ تحولات زندان

تاریخ تحولات زندان، نویسنده: محمود رضا گوردیزی و جرمی و لایلا صدقایی، نشر میزان، چاپ اول، ۱۳۸۳ صفحه
کتاب تاریخ تحولات زندان ابتدا با موضوع آشنایی در گذر تحولات حقوقی و با طرح مبانی، اهداف و انواع سیستم آغاز می‌شود و ارائه دیدگاه‌های موقافت و ملاحظاتی گریس. این موضوع جنایات زندان در سایرین‌های می‌برن آن برپردارد. فصل دوم کتاب به کفتری حبس از دیرین مشروطیت تا انقلاب اسلامی اختصاص دارد و در آن موضوعاتی چون حبس با اعمال شایعه، حبس مجرود حبس، تدابیر مورد بررسی قرار می‌گیرد. کفتری حبس پس از انقلاب مورد مطالعه کتاب را شامل می‌شود. در این فصل به آگاه‌سازی و روان‌در مورد زندان، به معنی حقوق، مجازات عقوبت ۱۳۶۱ و ۱۳۷۰ تا آمده است. بخش دوم کتاب به زندان در گذر تحولات امری اشخاص دارد و محورهای چون ساختار اداری، فنی و پزشکی زندان مورد نقد و نظر قرار گرفته است. و زبان و فلبه آن آمده است. حقوق و تکالیف زندانبانان از جمله پذیرش، نغده، بهداشت

و درمان و پوشش، انتقال و ارتباطات با وکلای، معزاده، مکالمات ... و آخرین مقررات بین‌المللی در این کتاب قابل توجه است. آخرین فصل از زندانبان اختصاص دارد.

حقوق کفتری، مکتب ادبی و هنری، مؤلف: سکاژ لاریس، نشر میزان، چاپ اول، ۱۳۸۳ صفحه

کتاب حقوق کفتری مکتب ادبی و هنری به بررسی قوانین و حقوق مالکیت در حوزه ادبیات از هنر در ایران می‌پردازد. نقطه قوت کتاب بررسی تطبیقی این حقوق در ایران و آمریکا همراه با قراردادهای بین‌المللی است.

مؤلف با ارائه تعاریف و تاریخچه‌ای از مالکیت معنوی و حقوق مدنی و عمومی پدیدآورندگان به پیشینه این حقوق در اسلام و فقه معاصر اشاره می‌کند. بخش دوم کتاب به جرم‌شناسی از نطق حقوق پدیدآورندگان اختصاص دارد. این بخش در دو بحث مورد بررسی تحلیل در ایران و آمریکا از جمله جرم نقض کپی‌رایت را آورده است.

بخش سوم کتاب به آیین دادرسی و معزاده‌های می‌پردازد. مسألی چون ضمانت اجرای کفتری در ایران و آمریکا همراه ضمانت اجرای کفتری در زمینه بین‌المللی موضوعات پایانی کتاب را تشکیل می‌دهد.

